

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav společenských věd

Marek Sotolář

Volby do Poslanecké sněmovny 2010
The Election to the Chamber of Deputies in 2010

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. Mgr. Pavel Šaradín Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Volby do Poslanecké sněmovny 2010“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce a uvedl jsem všechny uvedené použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne 20.3.2012

Podpis.....

Poděkování

Chtěl bych poděkovat mému vedoucímu práce, panu doc. Mgr. Pavlu Šaradínovi Ph. D., za pomoc, odbornost, cenné rady a připomínky, které mně pomohly k správnému sepsání mé bakalářské práce. Mé poděkování patří také mému zaměstnavateli a rodině za podporu ve studiu.

OBSAH

ÚVOD	6
1	PŘEDVOLEBNÍ SITUACE A VOLBY 2010	7
1.1	Předvolební situace	9
1.1.1	Vývoj politických stran v letech 2006-2010	9
1.1.2	Neuskutečněné předčasné volby v roce 2009	12
1.1.3	Příprava předčasných voleb	13
1.1.4	Vláda premiéra Fischera	14
1.1.5	Jiří Paroubek – nejvýznamnější osobnost	15
1.1.6	Studentské volby	16
1.2	Volební systémy	17
1.2.1	D'Hondtova metoda	20
1.2.2	Preferenční hlasy	21
1.2.3	Vládní koalice	21
1.3	Předvolební kampaň jednotlivých politických stran	22
1.3.1	Permanentní kampaň a proces vládnutí	24
1.4	Politický marketing a financování politických stran v ČR	24
1.5	Představení politických stran, které jsou pravidelně v PS	26
1.6	Volební program politických stran	27
1.6.1	Volební program ČSSD	28
1.6.2	Volební program KSČM	29
1.6.3	Volební program ODS	30
1.6.4	Volební program TOP 09	31
1.6.5	Volební program VV	31
2	TÉMATIKA POLICIE ČR VE VOLBÁCH 2010	33
2.1	Bezpečnost a Policie ČR	33
2.2	Problematika reformy zaměřené na PČR	35
2.3	Dopad voleb na dokončení reformy PČR	37

3	ANALÝZA VOLEB 2010	38
3.1	Analýza volebního procesu.....	38
3.2	Volební výsledky.....	39
3.2.1	Koalice 2010	43
3.3	Porovnání voleb 2006 a 2010	45
3.4	Preferenční hlasování.....	47
4	ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	48
ZÁVĚR	49
ANOTACE	51
SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERAURY		53
INTERNETOVÉ ZDROJE		54
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....		58
SEZNAM OBRÁZKŮ		59
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK.....		60
SEZNAM PŘÍLOH.....		61
PŘÍLOHY	62

ÚVOD

Jednou z hlavních událostí roku 2010 v České republice byly sněmovní volby. Česká společnost dlouho volala po silné vládě, kdy kabinet ve sněmovně bude mít pohodlnou většinu hlasů. Rok 2010 je nazýván novináři rokem „supervolebním“ protože se v něm konaly volby nejen do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, ale i Senátu PČR a zastupitelstev obcí. Protože se jedná o téma velmi medializované, rozhodl jsem se pro psaní méj bakalářské práce vybrat si téma volby do PS PČR 2010, které popíší od předchozích voleb a předvolebních situací, až po jejich skončení. Cílem bakalářské práce je popsat a analyzovat volby do PS podle informací z odborné literatury a dostupných zdrojů a ukázat jakým způsobem se politické strany stavěly k problematice Policie ČR ve volbách. Pro psaní bakalářské práce jsem si vybral metodu analýzy, která je vhodná k rozebrání jednotlivých částí voleb.

První kapitola se zabývá předvolební situací, postojem politických stran, konkrétními aktéry voleb, co volby znamenají a jaký je volební systém do PS PČR. Dále se zaměřím na volební kampaně jednotlivých stran, volební programy a seznámení s politickými stranami. V bakalářské práci se zaměřím na Policii ČR, jejíž činnost se dotýká všech občanů ČR a v posledních letech prochází značnými změnami, kdy od schválení nového podoby zákona do začátku účinnosti tohoto zákona, proběhlo mnoho odkladů a změn zapříčiněných i mj. nestabilitou vlády. V méj práci popíší probíhající reformu policie od počátků až do současnosti a vliv politických stran kandidujících ve volbách na ní, protože postupné kroky reformy policie nejsou stále dokončeny.

V další části bude cílem bakalářské práce popsání a zhodnocení předvolebních průzkumů, analýzy volební úspěšnosti politických stran a porovnám voleb v roce 2006 a 2010. Z těchto analýz vyhodnotím problém úspěšnosti politických stran ve volbách, jak byly přerozděleny mandáty, podíl hlasů jednotlivých stran a jejich následné zastoupení v PS a které strany naopak musely PS oproti roku 2006 opustit. Na závěr práce provedu dotazníkové šetření formou uzavřených otázek, kdy kvalita názorů jednotlivých respondentů bude záviset na pravdivosti a důkladném zvážení jejich odpovědí.

1. PŘEDVOLEBNÍ SITUACE A VOLBY 2010

Volby do PS PČR se konaly dne 28. a 29. května roku 2010. Sněmovna je dolní komorou Parlamentu, která má 200 poslanců volených na dobu čtyř let. Lze je označit jako výběr určitých lidí, kteří při získaném mandátu rozhodují o osudu ostatních lidí na území, kde se hlasování lidé zúčastnili. Volby patří mezi demokratické způsoby výběru do úřadů a do funkcí a garantují politickou rovnost a většinovou vládu. Ústava České republiky garantuje principy všeobecnosti, rovnosti, tajnosti a přímosti. Byl přijat zákon o listinném poměrném volebním systému. Tato zásada znamená rozdělení mandátů volebním stranám v poměru k počtu hlasů, které strany ve volbách získaly. Snahou tohoto systému voleb je, že se ve voleném orgánu objeví co nejvěrnější skupina politického spektra za použití stranických kandidátek. Volby vyhláší prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním.

Volby jsou prostředkem legitimizace politické moci, kdy voliči reprezentují své zájmy a názory a přenáší je na strany a poslanci reprezentují zájmy voličů. Volby patří mezi základní prostředek výběru politické reprezentace a slouží jako kontrola a ověřování politické moci, kdy je možná změna ve státě na základě nových cílů, programů politických stran.¹

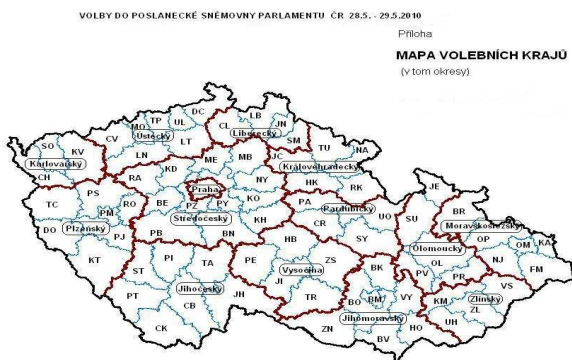
Volby znamenají akt právoplatných voličů, kteří volí své zástupce do funkcí nebo orgánů. U voleb musí být známo, kdo a jakým způsobem navrhl kandidáty, kdo kandidátem je, kdo má právo volit, volební řád a jaký je způsob sčítání hlasů. Závazný systém zjišťování a zpracování výsledků voleb vypracovává Český statistický úřad.

¹ Srov. KROUPA, J., aj., *Politologie*, s.22.

Strany (hnutí) kandidující ve volbách do PS PČR 2010 (seznam subjektů viz. tab. 1, mapa č. 1 zobrazuje rozdělení České republiky do 14 obvodů)

Tab. 1 – Seznam subjektů kandidujících ve sněmovních volbách 2010²

1.	Občané.cz – kandidátka ve všech krajích kromě ústeckého
2.	Liberálové.cz – kandidátka ve středočeském kraji
3.	Ježíš je Pán. Nechme se vést Duchem Svatým a ať Ježíš je naším Pánem – kandidátka v Moravskoslezském kraji
4.	Věci veřejné – kandidátka podána ve všech krajích
5.	Konzervativní strana – kandidátka podána ve všech krajích
6.	Komunistická strana Čech a Moravy - kandidátka podána ve všech krajích
7.	Koruna Česká - kandidátka podána v Praze, Středočeském, Plzeňském, Jihomoravském, Olomouckém kraji
8.	Česká strana národně sociální – kandidátka pouze v Praze
9.	Česká strana sociálně demokratická – kandidátka podána ve všech krajích
10.	Národní prosperita – kandidátka podána v Libereckém kraji
11.	Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa – kandidátka podána v 8 krajích, zaregistrována pro neuhrazení poplatků jen ve Středočeském a Libereckém kraji
12.	Moravané – kandidátka podána v Moravskoslezském, Olomouckém, Jihomoravském a Zlínském kraji
13.	Strana Práv Občanů ZEMANOVCI – kandidátka podána ve všech krajích
14.	STOP – kandidátka podána ve všech krajích
15.	TOP 09 – kandidátka podána ve všech krajích
16.	Evropský střed – kandidátka podána v Praze, Jihočeském a Královéhradeckém kraji
17.	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová - kandidátka podána ve všech krajích
18.	Volte Právý Blok - kandidátka podána ve všech krajích
19.	Česká strana národně socialistická 2005 – kandidátka podána v Středočeském, Plzeňském a Jihomoravském kraji
20.	Strana zelených - kandidátka podána ve všech krajích
21.	Suverenita - blok Jany Bobošíkové, strana zdravého rozumu - kandidátka podána ve všech krajích
22.	Humanistická strana – kandidátka podána v Praze
23.	Česká pirátská strana - kandidátka podána ve všech krajích
24.	Dělnická strana sociální spravedlnosti - kandidátka podána ve všech krajích
25.	Strana svobodných občanů - kandidátka podána ve všech krajích
26.	Občanská demokratická strana - kandidátka podána ve všech krajích
27.	Klíčové hnutí – kandidátka podána v Praze

Obr. 1 - Mapa volebních krajů³

² Zpracoval autor dle podkladů ČSÚ.

³ Výsledky voleb a výsledky referend, *Mapa volebních krajů*, <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/mapdetail.jsp?>>.

1.1 Předvolební situace

1.1.1 Vývoj politických stran v letech 2006-2010

Politické strany prošly značným vývojem v období mezi volbami v roce 2006 a 2010, který přinesl velké změny v rovině systémové tak i v rovině jednotlivých stran.

❖ ČSSD (strany řazeny dle abecedy)

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu 2006 byly pro sociální demokracii z hlediska počtu procent hlasů historicky nejúspěšnější. Strana získala ve volbách 32,3 % hlasů a 74 mandátů a to i přes to, že skončila ve volbách na druhém místě. Sociální demokracie po volbách sama, ani s KSČM nebyla schopna sestavit koalici. V jedné z fází byla možná po zdoluhavých jednáních i koalice s ODS, ale po vyjednávání s KDU-ČSL se tak nestalo. Koalice KDU-ČSL, ČSSD a KSČM se nakonec taky nedomluvily. Sestavením vlády byl pověřen předseda ODS Miroslav Kalousek. Malým vítězstvím bylo pro ČSSD zvolení Miroslava Vlčka jako dočasného předsedy PS. ČSSD provázela nesoudržnost poslaneckého klubu po celou dobu volebního období a to, když při druhém pokusu sestavení vlády se dva poslanci ČSSD nezúčastnili se hlasování o nedůvěře a byli následně vyloučeni ze strany. Nesoudržnost poslanců strany se projevila při volbě prezidenta republiky, který byl zvolen až ve druhé volbě a stal se jím Václav Klaus. ČSSD navrhovala a podporovala Jana Švejnara. Mezi úspěchy strany se řadí, v roce 2008 konané, krajské volby, kdy ve 13 krajích zvítězila a získala pozici hejtmana. Dalším úspěchem strany bylo vyslovení nedůvěry vládě Mirka Topolánka, kdy v pátém pokusu v březnu 2009 sociální demokracie uspěla a byla sestavena úřednická vláda. Ve volbách do Evropského parlamentu ČSSD s 22,4 % hlasů skončila druhá za ODS. Konání předčasných voleb strana nepodpořila, a proto se konaly až řádné volby v roce 2010, ve kterých měla strana nejdražší volební kampaň. I přes vítězství byla s výsledkem voleb nespokojena se ziskem 22,1 % hlasů a 56 mandátů, protože nebyla možnost sestavení vlády a ČSSD byla nucena k odchodu do opozice. Ihned po volbách rezignoval Jiří Paroubek a jeho místo zaujal Bohuslav Sobotka.⁴

⁴ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 12-15.

❖ KDU-ČSL

KDU-ČSL prošla největším vývojem během období mezi volbami v roce 2006 a 2010. Ve sněmovních volbách získala strana 7,2 % hlasů a 13 mandátů. Strana se rozhodla pro zahájení jednání o koalici s ODS a SZ, ale Miroslav Kalousek jako předseda strany se rozhodl po tom, co ODS zahájili jednání s ČSSD, pro razantní změnu a začal jednat s ČSSD o vzniku koalice společně s KSČM. Proti tomuto kroku se postavilo spousta organizací ve straně a byl přijat závazek o tom, že s komunisty v budoucnu nebudou spolupracovat. Předsedou strany se stal Jan Kasal. V době hlasování o nedůvěře tři poslanci KDU-ČSL opustili hlasovací místnost. V prosinci 2006 byl zvolen předsedou strany starosta Vsetína Jan Čunek. Tlak na nově příchozího předsedy strany kvůli podezření z nezákonného jednání byl hlavním důvodem pro jeho odstoupení z vlády v listopadu 2007, ale v dubnu 2008 se do čela KDU-ČSL znovu vrátil. V krajských volbách strana ztratila oproti roku 2004 27 mandátů a v senátních volbách neobsadila a nezískala žádný mandát. Jan Čunek podal demisi po návrhu premiéra republiky, který se postavil za ministra financí Miroslava Kalouska, kterého navrhlo předsednictvo k odvolání. Při hlasování o nedůvěře vládě se poslanci KDU-ČSL vyslovili pro zachování vlády. Uvnitř strany ovšem vznikaly rozpory, které vyústily v odchod Miroslava Kalouska a předsedou se stal Cyril Svoboda. Ve volbách do Evropského parlamentu získala strana 7,6 % hlasů a dva mandáty a oproti volbám v roce 2004 si pohoršila. Ve sněmovních volbách 2010 se KDU-ČSL poprvé v historii samostatné republiky nedostala do PS a se ziskem 4,4 % hlasů zavládlo ve straně veliké zklamání, které vyvrcholilo rezignací Cyrila Svobody.⁵

❖ KSČM

Ve volbách do PS PČR 2006 KSČM obsadila třetí místo se ziskem 12,8 % hlasů což znamenalo pokles hlasů oproti předchozím volbám, kdy měla o 200 tisíc voličů více. Po sněmovních volbách 2006 byla možnost sestavení koalice ČSSD, KDU-ČSL s podporou KSČM, a kteří mohli mít poprvé od roku 1990 vliv na podobu vlády, ale tato vláda nebyla nakonec sestavena. Při pokusech ČSSD o vyslovení nedůvěry vládě premiéra Mirka Topolánka se strana postavila k záměru ČSSD. Později se na sestavení

⁵ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 18-22.

úřednické vlády nepodílela a její poslanci se zdrželi hlasování. Při volbě prezidenta republiky v prvním kole podpořili Jana Švejnara a ve druhém kole se zdrželi hlasování. V krajských volbách 2008 se poprvé v historii strana stala součástí krajských rad a to i přes to, že získala méně hlasů než ve volbách v roce 2004. Předsedou strany ve volbách v roce 2010 byl Vojtěch Filip a strana zaznamenala nejméně hlasů od roku 1990 a to 11,3 % hlasů a získala 26 mandátů.⁶

❖ ODS

Po vítězství ve sněmovních volbách v roce 2006, kdy strana získala 35,4 % hlasů nastala situace, kdy ODS nedosáhla na většinu mandátů v trojkoalici s KDU-ČSL a SZ. Předseda strany Miroslav Kalousek se rozhodl pro cestu vlády ODS s ministry bez stranické příslušnosti. Tato vláda neměla vyjednanou podporu PS a tak byla poprvé v historii vyslovena nedůvěra vládě. Proto byl pro sestavení vlády úspěšnější až druhý pokus, kdy se trojkoaliční kabinet začátkem roku 2007 dočkal důvěry. Mezi významné úspěchy ODS bylo znovuzvolení prezidenta republiky Václava Klause ve druhém kole. Volby do zastupitelstev vyšších samosprávných celků byly pro ODS neúspěšné, kdy strana nezvítězila ani v jednom kraji. V senátních volbách konaných společně s krajskými volbami ztratila strana pět mandátů. Mezi další neúspěchy se řadí pád vlády Miroslava Topolánka v březnu 2009. Po pádu vlády se ODS zaměřila na předčasné volby. Po jejich zamítnutí se Miroslav Topolánek vzdal poslaneckého mandátu a předseda ODS nebyl členem parlamentu. Ve volbách do Evropského parlamentu strana zvítězila s 31,5 % hlasů a získala devět z 22 mandátů. Po odstoupení Miroslava Topolánka se předsedou ODS stal Petr Nečas, který doposud zastával funkci místopředsedy. Ve sněmovních volbách 2010 ODS se získala 20,2 % hlasů a získala 53 mandátů obsadila druhé místo a i přes to, že strana ztratila ze všech nejvíce hlasů, prezident Václav Klaus pověřil Petra Nečase sestavením vlády. ODS zahájila jednání, které předpovídala již před volbami s TOP 09 a VV a tyto tři strany nakonec sestavily koalici.⁷

⁶ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 15-18.

⁷ Srov. tamtéž, s. 23-27.

❖ TOP 09

K vytvoření strany TOP 09 vedl spor mezi levostředovými a pravostředovými křídly strany v KDU-ČSL. Po odchodu poslance Miroslava Kalouska byla založena v červnu 2009 strana TOP 09. Předsedou strany byl zvolen bývalý ministr zahraničí Karel Schwarzenberg a prvním místopředsedou Miroslav Kalousek. Strana odmítala od začátku svého založení spolupráci s KSČM a ČSSD a přála si koalici s ODS. V důvěryhodnosti mezi politiky se předseda strany objevoval na prvních místech žebříčku. Strana ve sněmovních volbách 2010 získala nakonec 16,7 % hlasů a 41 mandátů. Krátce po volbách sestavila strana TOP 09 koalici s ODS a VV.⁸

❖ VV

Věci veřejné byly zaregistrovány v červenci 2002 jako občanská iniciativa, která byla předchůdcem VV. Ve volbách do senátu 2008 ani jeden z členů VV ve dvou volebních obvodech v rámci Prahy nepostoupil do druhého kola. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2009 získala strana 2,4 % hlasů a nepřekročila volební klauzuli. Poté byl zvolen Radek John jako předseda strany a podle průzkumů se stal jedním z nejdůvěryhodnějších politiků v ČR. Ve sněmovních volbách 2010 VV získaly 10,9 % hlasů a 24 mandátů a zahájily jednání o koalici s ODS a TOP 09.⁹

1.1.2 Neuskutečněné předčasné volby v roce 2009

V období roku 2006-2010 bylo volební období jiné než ostatní, bylo charakteristické tím, že padla vláda. Pozice koaliční vlády premiéra Mirka Topolánka, která už tak byla velice slabá ještě více oslabila v roce 2009. V tomto roce se měly konat předčasné volby, které následně zrušil Ústavní soud, a proto se konaly až v řádném termínu roku 2010. Sněmovna vyslovila vládě nedůvěru a to bylo hlavním nástrojem pro pád vlády. Již v roce 2006 sněmovna vyslovila nedůvěru vládě sestavené po volbách, v roce 2008 se hlasovalo v personální volbě veřejné a v březnu roku 2009

⁸ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 22-23.

⁹ Srov. tamtéž, s. 30-32.

Parlament ČR vyslovil vládě nedůvěru. Vláda během 26 měsíců čelila pěti hlasováním o vyslovení nedůvěry. Až páté hlasování o nedůvěře vládě, 24. března 2009, které ČSSD postavila na kauze bývalého poslance ČSSD Melčáka, který měl ovlivnit média, aby se o kauze nedověděla veřejnost a nesprávném postupu v této věci premiéra Mirka Topolánka a Marka Dalíka, bylo pro ČSSD úspěšné a byla vyslovena nedůvěra vládě. Přítomných bylo 197 poslanců a k vyslovení nedůvěry bylo potřeba nadpoloviční většiny všech poslanců, které opozice získala na základě všech hlasů členů klubu stran ČSSD a KSČM, ke kterým se připojili čtyři poslanci koaličních stran. Pád vlády se uskutečnil uprostřed půlročního období, kdy Česká republika předsedala Evropské unii. Předsednictví Evropské unii bylo jedním z hlavních zájmů republiky a po provedených analýzách bylo poukázáno na to, že obraz předsednictví byl značně poškozen, protože PS nebyla schopna se nadpoloviční většinou shodnout na negativním postoji nebo na nějaké alternativě.¹⁰

1.1.3 Příprava předčasných voleb

1. července 2009 rozhodl prezident Václav Klaus na základě ústavního zákona o termínu konání předčasných voleb dne 9-10. října 2009. Kandidující strany do těchto voleb musely kandidátní listiny předložit nejpozději 44 dní před začátkem předčasných voleb. Kandidátní listinu předložilo 27 politických uskupení, nakonec se jich zúčastnilo 26. Jeden ze zákonodárců argumentoval, že rozhodnutí prezidenta republiky porušuje Ústavní právo poslanců, vykonávat poslanecký mandát nerušeně a po celé volební období. Poslanec Melčák podal ústavní stížnost proti zkrácení volebního období. Ústavní experti se shodli na názoru, že Ústavní soud tuto věc odloží, ale ten se začal žádostí zabývat 1. září 2009, kdy odložil vykonatelnost rozhodnutí prezidenta Václava Klause o vyhlášení voleb. I přes obavy, že Ústavní soud nestačí rozhodnout, rozhodli soudci a vynesli rozhodnutí o tom, že vyhlášení voleb prezidentem pozbývá platnosti v poměru 13:2 a to i přes kritiku prezidenta, že Ústavní soud tímto rozhodnutím prohloubí politickou krizi.¹¹ Ihned po rozhodnutí se Parlament ČR rozhodl pro rychlou reakci na rozhodnutí Ústavního soudu a ve stavu legislativní nouze přijal obecnou novelu ústavy, která řešila dva ústavní nedostatky a doplnila dva články tohoto

¹⁰ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 39-41.

¹¹ Srov. tamtéž, s. 50-53.

zákona. „Prezident republiky Poslaneckou sněmovnu rozpustí, navrhne-li mu to Poslanecká sněmovna usnesením, s nímž vyslovila souhlas třípětinová většina všech poslanců.“¹²

Zrušení voleb nezastavila politická jednání o tom, jak dospět k předčasným volbám nebo o novém termínu předčasných voleb. Strany uzavřely nakonec dohodu o listopadovém termínu předčasných voleb. Své rozhodnutí ale předseda strany ČSSD Jiří Paroubek vzal zpět a odvolal svůj souhlas s listopadovým termínem předčasných voleb a tak nebylo možno sněmovnu rozpustit a proto byly nakonec tyto volby zcela zrušeny.¹³

1.1.4 Vláda premiéra Jana Fischera

Vláda premiéra Jana Fischera měla být dočasnou vládou, která překlene dobu po vyslovení nedůvěry vládě Mirka Topolánka až do předčasných voleb na podzim roku 2009. Po pádu vlády se politická reprezentace dohodla na kompromisním řešení a prezident v souladu s Ústavou ČR pověřil vládu výkonem úřadu až do doby jmenování nové vlády. Mezi základní body stanovené dvěma největšími stranami ČSSD a ODS byly, že předčasné volby budou nejpozději do 20. října 2009, a že překlenovací vláda bude postavena na shodě více politických stran. Mezi kandidáty na nového premiéra byly Miroslav Kalousek a Jan Kohout. Dne 5. dubna roku 2009 představitelé vládní koalice společně s ČSSD navrhli prezidentu republiky jako svého kandidáta Jana Fischera. Prezident jmenoval do funkce Jana Fischera a pověřil ho sestavením vlády, kdy za ministry byli navrhnuti nečlenové politických stran, které navrhla vládní koalice a ČSSD podle dohody. Premiérem se nakonec stal 9. dubna 2009 předseda Českého statistického úřadu Jan Fischer. Sestavení vlády trvalo politickým stranám více než měsíc. ČSSD měla ve vládě zastoupení osmi ministrů, ODS šesti a SZ dvou. Vláda byla jmenována prezidentem Václavem Klausem 8. května roku 2009, důvěra jí byla vyslovena 7. června 2009, kdy z přítomných 194 poslanců se pro důvěru vyslovilo 156 poslanců. Předčasné volby se nakonec neuskutečnily a tak vláda Jana Fischera vykonávala svojí funkci až do řádných voleb do PS PČR v roce 2010. Mezi hlavní

¹² Ústava ČR, *Poslanecká sněmovna*, <<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>.

¹³ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 64-65.

úkoly této vlády patřilo důstojné dokončení předsednictví Evropské unie a dovést zemi k předčasným volbám. 25. června 2010 podal premiér Jan Fischer demisi prezidentu Václavu Klausovi, který jmenoval Petra Nečase 13. července 2010.¹⁴

Vláda premiéra Jana Fischera byla nazvána různými jmény, jako vláda odborníků, překlenovací vláda, úřednická vláda nebo letní vláda. Tato vláda má sice politickou podporu v parlamentu, ale její členové nepocházejí přednostně z politických stran, ale z řad státních úředníků, expertů nebo akademiků, kteří nejsou spojeni s politickými stranami. Sestavení této vlády bylo v krizové situaci a to krátkodobé, nikoli trvalé. Dne 8. května 2009 Jan Fischer navrhl prezidentovi Václavu Klausovi všech 16 ministrů za podpory ODS, ČSSD a SZ. 13 ministrů nastoupilo do úřadu 8. května 2009 a odešlo z úřadu 13. července roku 2010. Na Ministerstvu pro životní prostředí se za doby vlády Jana Fischera vystřídali čtyři ministři, na Ministerstvu bez portfeje, pro evropské záležitosti dva ministři a ministr bez portfeje, pro lidská práva a menšiny Michael Kocáb odešel 29. března 2010.¹⁵

1.1.5 Jiří Paroubek jako nejvýraznější osobnost

Jiří Paroubek do politiky vstoupil již v 18 letech, kdy se stal členem Československé strany socialistické, získal zde mnoho zkušeností v politice a v roce 1986 ze strany vystoupil. Byl členem Československé strany socialistické od roku 1970 až do roku 1986. V letech 1990-1996 a poté 2001-2010 byl členem Ústředního výboru ČSSD a v letech 1990-1991 a 2004-2010 byl členem Předsednictva ČSSD. V roce 2004 se stal ministrem pro místní rozvoj, kam si ho vybral premiér Stanislav Gross. Následující rok se stal premiérem, a to po demisi Stanislava Grosse. Převzal vedení kabinetu a v roce 2006 se stal i předsedou ČSSD. Pro svoje odhodlání a zarputilost v prosazování názorů se v popularitě mezi občany zařadil mezi nejvýraznější osobnosti a to až do sněmovních voleb konaných v roce 2010, kde byl Jiří Paroubek považován za

¹⁴ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 43-45.

¹⁵ Srov. Vláda České republiky, *Vláda Jana Fischera*, <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tema/vlada-jana-fischera-byla-jmenovana-57270>>.

kandidáta na vítězství. Ještě před volbami se sociální demokracie snažila několikrát svrhnout vládu Mirka Topolánka, který vyhrál ve volbách a vládl koalici ODS, KDU-ČSL a SZ. Jiřímu Paroubkovi se to podařilo v květnu roku 2009.¹⁶

Během voleb v roce 2010 popularita Jiřího Paroubka značně klesla, sám cítil nedůvěru lidí vůči své osobě pro své prohlášení a populistické sliby i přesto, že ekonomové upozorňovali, že si Česká republika nemůže dovolit mimořádné dávky důchodů, proplácení prvních tří dnů nemocenské a další. I přes vítězství ve volbách se ziskem 22 % hlasů se strana ČSSD cítila jako poražená, protože nezískala většinu oproti pravicovým a středovým stranám a proto se Jiří Paroubek rozhodl, že odejde z čela ČSSD a stane se pouze poslancem. V roce 2011 vystoupil ze strany ČSSD a založil novou politickou stranu. Voliče rozdělil na ty, kteří mu přisuzují značný podíl na vítězství sociální demokracie ve volbách, ale na druhé straně stojí ti, kteří tvrdí, že by strana získala více hlasů od voličů, kdyby ve straně nebyl.¹⁷

1.1.6 Studentské volby

Studentské volby uspořádala společnost Člověk v tísni, jako přiblížení volebního systému studentům v simulaci voleb. I přes kritiku hejtmanů, kteří kritizovali zamyšlené zveřejnění výsledků ještě před volbami a tím možné ovlivnění výsledků voleb, se studentské volby nakonec konaly, i když mnoho škol od této akce ustoupilo a ostatní školy přislíbily zveřejnění výsledků až po volbách. Po úniku výsledků z některých škol předseda ČSSD Jiří Paroubek schválil výsledky zveřejnit. Vítězem se stala TOP 09 s 26,6 % všech hlasů, následována ODS se ziskem 17,6 %, VV s 12,1 %, Českou pirátskou stranou se 7,8 %, Dělnickou stranu sociální spravedlnosti s 7,1 % a SZ s 5,3 %. ČSSD se ziskem 5,3 % se mezi studenty umístila na posledním místě mezi stranami, které by se dostaly do PS.¹⁸ Studentské volby ukázaly hlavně nespokojenost studentů s politickou reprezentací a že mladí lidé se středním a vyšším vzděláním volí nové strany.

¹⁶ Srov. Jiří Paroubek, *Život Jiřího Paroubka*, <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tema/vlada-jana-fischera-byla-jmenovana-57270>>.

¹⁷ Srov. Jiří Paroubek, *Životopis*, <<http://www.paroubek.cz/zivotopis>>.

¹⁸ Srov. Studentské volby, *Dotazníková šetření*, <http://jedensvetnaskolach.cz/download/pdf/jsnspdfs_383.pdf>.

1.2 Volební systémy

Systém politických stran se vyznačuje na pojmy pravice a levice. Dvě největší strany ODS a ČSSD v současné době představují pro voliče dva různé póly a řadí se mezi strany s nejvíce konkurenčním potenciálem pro oslovení co nejvíce voličů. Roli lídra získává v posledních volbách vždy jedna z těchto dvou stran. Voliči, kteří se nemohou rozhodnout pro jednu z těchto stran, vybírají z ostatních stran, které jsou relativně blízké dvěma nejsilnějším stranám anebo se rozhodnou k volební neúčasti. Voliči se rozhodují podle stranického programu a důležitá je důvěra k představitelům politických stran.

Rozdíl mezi levicí a pravicí není přímo definován, ale tento termín užívají převážně voliči. Termín pravice a levice a jejich rozdělení pochází z 18. století z Francie, kde v parlamentu zástupci šlechty seděli napravo a zástupci demokratické části nalevo a používá se dodnes v politologii. Levice se pojí s dělníky, pravice s buržoazií. Principem rozdělení je rozdělit společnost na minoritu a majoritu, kde jedna bude více na straně levice, druhá spíše na straně pravice. Uprostřed se nachází strana, která je mezi pravicí a levicí a mezi její výhody patří, že může uzavřít koalici i s pravicí i s levicí.¹⁹

Princip voleb do parlamentu je vymezen v Ústavě ČR, ale volební pravidla jsou stanoveny ve volebních zákonech a volebních řádech, které jsou zákonem upraveny. Volební systém má význam v širších souvislostech jako soutěživost mezi politickými stranami a jejich vzájemná konkurence. Volební systém má vliv na volební kampaň jednotlivých politických stran a na sestavení vlády a znamená způsob zajištění organizace voleb a zjištění volebních výsledků.

Volební systémy se dělí dle dvou základních typů: systém většinový a systém poměrný. Volební systém je určitý způsob, kterým se ve volbách určí obsazení jednotlivých funkcí na základě hlasů voličů.²⁰ U většinového volebního systému je

¹⁹ Srov. DAVID, R., *Politologie – Základy společenských věd*, s. 71.

²⁰ Srov. Volební systémy, *Rozdělení volebních systémů*,

<<http://www.gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch11s03.html>>.

zvolen jediný kandidát, který získá nejvíce hlasů v daném volebním obvodu. Tato volba se koná v jednomandátových obvodech, každý z těchto obvodů má jednoho svého zástupce a počet obvodů je určen podle počtu křesel v parlamentu. Malé strany z velké části nezískají většinu v daném obvodu, a proto tento systém vede ke snížení politických stran. Vláda je poté tvořena většinou jednou stranou. Většinový systém je jednokolový a dvoukolový. V jednokolovém systému voleb vítězí v daném obvodě kandidát, který získá nejvíce hlasů. Oproti tomu ve dvoukolovém systému uchazeč musí získat 50 % hlasů. V případě, že v prvním kole žádný z uchazečů nezíská potřebných 50 % hlasů, postoupí dva nejúspěšnější kandidáti z prvního kola do druhého. Tento systém se používá při volbách do Senátu ČR.²¹

Poměrný systém je více spravedlivý, větší šanci mají i menší strany. Vláda je méně stabilní, protože se skládá z více stran. Tyto strany nemají stejný volební program, a proto se nemusejí shodnout. Podmínkou pro vstup do PS PČR je získání 5 % hlasů. Hlasy politických stran, které se do PS nedostaly, se přerozdělí proporcčním způsobem ve druhém sčítání mezi ostatní strany. Platné hlasy všech 14 krajů se sečtou a toto číslo se vydělí počtem obsazovaných mandátů a vznikne republikové mandátové číslo. Tímto číslem se vydělí počet hlasů v jednotlivých krajích a tím zjistíme, kolik mandátů v jednotlivých krajích se bude přerozdělovat. Zbylé mandáty se přidělí krajům, které mají při dělení největší zbytek. Z rozdělení mandátů jsou vyloučeny strany, které nepřekročily 5% kvorum, počítané na celostátní úrovni a kandidující subjekty. Poté následuje propočtení hlasů na mandáty na základě tzv. D'Hondtova dělitele. Mandáty jsou stranami nakonec rozděleny konkrétním osobám dle pořadí na volebních lístcích.²²

²¹ Srov. CHYTÍLEK, R., aj., *Volební systémy*, s.26-29.

²² Srov. CHYTÍLEK, R., aj., *Volební systémy*, s.195.

Mezi výhody poměrného zastoupení patří:

- nesnadná manipulace s výsledky
- zajišťuje zastoupení menšinových stran
- větší kontrola voličů
- méně propadlých hlasů
- není zde psychologický tlak na voliče

Mezi nevýhody poměrného zastoupení patří:

- složitost
- napomáhá fragmentaci stran
- podporuje více stranický systém
- dlouhá povolební vyjednávání
- nezáleží na kvalitě kandidáta, ale na stranické příslušnosti kandidáta²³

Rozdělení volebního systému podle většinového principu a poměrného principu se nazývá volební formulí. Na volební formulí navazují další druhy zkoumání volebního systému a to velikost volebního obvodu, dodatečné přidělování poslaneckých míst a struktura hlasů.²⁴

Pro vstup do PS PČR byla podmínka splnění pětiprocentního volebního kvóra. Jako jeden ze základních důvodů pro výstup stranického systému je podoba a vytvoření vlády. Česká republika měla od prvních samostatných voleb po rozdělení republiky až do voleb v roce 2010 vždy čtyři strany, které se vždy dostaly do PS a které byly doplněny o jednu či dvě další strany. V roce 2010 se ve sněmovních volbách toto pravidlo změnilo, poprvé se do PS nedostala KDU-ČSL, ale ČSSD, ODS a KSČM nechyběly.

²³ Srov. Parlamentní volby, *D'Hondtova metoda*, <[http://glosy.info/texty/parlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'Hondtova metoda](http://glosy.info/texty/parlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'Hondtova%20metoda)>.

²⁴ Srov. KLÍMA, M., *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, s.196.

Propočet hlasů na mandáty má dva základní způsoby a to pomocí volebních dělitelů a volebních kvót. Principem je, že v případě kvóty se stanoví určitý počet hlasů a při jeho naplnění strana získá mandát. Volební dělitel zase představuje řadu čísel, které jsou postupně děleny zisky jednotlivých stran a mandát připadne straně, která má aktuálně nejvyšší podíl v dělení. Volební kvóty neumožňují přidělení všech mandátů jen na základě prvního propočtu, proto existují nástroje, kterými dělíme tzv. zbytkové mandáty.²⁵

1.2.1 D'Hondtova metoda

D'Hondtova metoda je přepočítávací metoda a používá se v ČR od roku 2002 ve volbách do PS. V roce 1990 se poprvé tato metoda začala používat a to k rozdělení mandátů v obecních zastupitelstvech. D'Hondtovy metody rozdělení mandátů se zúčastní strany, které získaly 5 % všech hlasů.

„Mandáty se přidělují vícekolově, vždy jeden mandát v každém kole. V každém kole se pro každou stranu určí kolový počet hlasů a ta strana, která má kolový počet hlasů nejvyšší, kolo vyhrává a získává mandát toho kola. V prvním kole je kolový součet strany roven počtu hlasů a první mandát získává strana s nejvyšším počtem hlasů. V dalším kole se kolový počet hlasů každé strany určí jako podíl získaných hlasů strany k počtu mandátů, které získala v předchozích kolech, zvýšeným o jedničku. Kolový počet těch stran, jež v minulém kole mandát nevyhrály, tedy zůstává oproti minulému kolu beze změny, protože se nezměnil počet mandátů, které získaly. Kolo vyhrává ten, jenž má nejvyšší kolový počet hlasů. Postup se opakuje v dalších kolech, dokud nejsou přiděleny všechny mandáty.“²⁶

²⁵ ČSÚ, *Metody pro propočet hlasů na mandáty*,

<http://www.czso.cz/csu/metody_pro_prepocet_hlasu_na_mandaty>.

²⁶ Parlamentní volby, *D'Hondtova metoda*, <<http://glosy.info/parlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'hondtova-metoda>>.

1.2.2 Preferenční hlasy

Preferenční hlasy se staly jedním z hlavních rysů sněmovních voleb v roce 2010. Ve sněmovních volbách bylo přiděleno voliči přes 3,7 miliónů preferenčních hlasů. Pořadí na kandidátní listině byla přiřazena jednotlivými stranami. V roce 2006 bylo preferenčními hlasy zvoleno šest poslanců, v roce 2010 již 46. Preferenční hlasy umožňovaly voličům rozhodnout o personálním obsazení sněmovny, kdy mohli vyřadit politiky, které si nepřáli ve sněmovně.²⁷ Podle průzkumů až 36 % voličů plánovalo využít těchto preferenčních hlasů, které jsou využívány na základě kandidátní listiny. Volič rozhoduje, kdo za stranu získá mandát určitým počtem preferenčních hlasů, které se po volbách v roce 2006 zvýšily z dvou na čtyři hlasy.²⁸

V případě zisku 5 % preferenčních hlasů z celkového počtu hlasu odevzdaných straně kandidát získá mandát v příslušném volebním obvodu. V případě splnění podmínek více kandidátů je přihlédnuto k výši preferenčních hlasů a pořadí na kandidátní listině. Ze stran, které získaly parlamentní zastoupení ve volbách, měla nejvíce preferenčních hlasů ODS, kde bylo záměrem změnit politickou reprezentaci strany. Kandidáti, kteří získali mandát, nemusí mít nejvyšší podíl preferenčních hlasů, protože voliči v případě, že nezakroužkují nikoho na kandidátní listině, potvrdí pořadí na kandidátce.²⁹

1.2.3 Vládní koalice

Z hlediska teorie koalic je distribuce postů ve vládě a PS po volbách vnímáno veřejností jako negativní projev. Voliči si dávají otázku za jakých podmínek vstupují strany do koalice.

Vládní koalice je spojení dvou a více politických stran po volbách, které mají podobný program. Politická strana, která zvítězí ve volbách, nemá zpravidla absolutní

²⁷ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s.184.

²⁸ Srov. tamtéž, s.160.

²⁹ Srov. tamtéž, s.162.

většinu mandátů v parlamentu. V tomto případě se uzavírají koalice mezi dvěma a více stranami koaliční smlouvou, kde koalice má absolutní většinu ve sněmovně a jejich koaliční partneři se dělí o ministerská křesla.³⁰ Vláda se skládá z předsedy vlády, místopředsedů a ministrů. Vláda rozhoduje ve sboru, k přijetí usnesení je třeba nadpoloviční většiny jejich členů. Mezi úkoly vlády patří koordinace činnosti ministerstev a zajištění jejich spolupráce.³¹

1.3 Předvolební kampaň jednotlivých politických stran

„Volební kampaň je zákonem o volbách do Parlamentu ČR definována poměrně obecně. Zákon formuluje především pravidla o poskytování bezplatného vysílacího času ve veřejnoprávních médiích.“³² V České televizi 14 hodin bezplatného poskytnutého času, rozděleného rovným dílem a to začínajícím 16 dnů před volbami a končícím 48 hodin před zahájením voleb.

Ve volbách do PS PČR 2010, kde by volební kampaň měla přinést míru napětí a emocí, se politické strany zaměřily ve své volební kampani na agresivní a předimenzovanou kampaň podle médií, které ji označily i jako velmi útočnou a zároveň drahou, kdy ve volební kampani rozhodují ekonomická témata a finance. Oproti roku 2006, kdy sociální demokraté měli kampaň marketingově zaměřenou, a tato kampaň byla označena za nejzdařilejší, přinesla kampaň v roce 2010 další prvky, novinky a pomoc amerických poradců. Mediální pohled na kampaň byl ale velmi negativní a to převážně u stran ČSSD a ODS. Obě strany na sebe v průběhu kampaně útočily. Ostatní strany se snažily na voliče působit pozitivně. Politická kampaň byla od politických stran zaměřena především na zadlužení, korupci a zdravotní péči. Mezi problémy negativní kampaně patří, že i když je levná, dokáže pozitivní zcela zastínit a může být nepřiměřená, kdy vyvolává pozitivní pocity ze strany voličů k cíli útoku, nebo negativní pocity voličů směrem jak k cíli útoku, tak i k žadateli kampaně.³³

³⁰ Srov. DAVID, R., *Politologie – Základy společenských věd*, s. 75.

³¹ Srov. VODIČKA, K., a CABADA, L., *Politický systém České republiky*, s.271.

³² BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 98.

³³ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 97.

V dnešní době je tržní chování soutěživosti politických stran přirozené. Je to ovlivněno čtyřmi změnami, které se projevily v dnešní politice. První změnou je zhroucení komunistického režimu, dále globální přístup k informacím, třetí změnou je expanze telekomunikačních a informačních technologií, které ukazují občanům události prostřednictvím satelitního spojení a poslední změnou je, že dochází k racionalizaci volebního chování, kdy voliči jsou důvěřivější ve strany a kandidáty.³⁴

Předvolební kampaň stála ČSSD přibližně 450 miliónu Kč, to je nejvíce ze všech stran. Tato cena volební kampaně nezapočítává stranické koncerty a mítinky. Mezi politickými inzeráty v médiích má strana téměř 50% zastoupení. Volební kampaň ODS stála přibližně 300 milionů Kč, VV kolem 87 milionů Kč, TOP 09 utratila za volební kampaň 66 milionů Kč a KSČM 8,5 milionů Kč. Mezi jedním z témat v době hospodářské krize v inzerátech byla ekonomika u všech zúčastněných stran.³⁵

Politické kampaně mají za cíl určitým způsobem ovlivnit výsledky voleb a výsledek rozhodovacího procesu voličů.

Čtyři typy politické kampaně:

- referenda
- volební kampaně - u politických stran je cílem volební úspěch a prostřednictvím kampaně se snaží voliče informovat, přesvědčit proč volit jejich stranu a proč jít k volbám.
- informační kampaně – cílem informační kampaně je získat podporu a informovat veřejnost, má jedno téma.
- image kampaně – jejím cílem je posílit popularitu člena strany, má více témat.

³⁴ Srov. JABLONSKI, A., aj., *Politický marketing – Úvod do teorie a praxe*, s.20.

³⁵ Srov. Novinky, *Volební kampaň*, <<http://www.novinky.cz/domaci/199706-nejvice-utraceji-ve-volebni-kampani-cssd-a-ods.html>>.

1.3.1 Permanentní kampaň a proces vládnutí

Pro oslovení voličů začaly politické strany v roce 2006 používat permanentní kampaň. Tato kampaň se zaměřuje na dlouhodobější zájem o voliče nejen před volbami, ale během celého volebního období, aby politické strany měly větší šanci na vítězství ve volbách na základě informací, které by měly být na očích voličů po celou dobu volebního procesu a měly by působit permanentně. V ČR jsou politické strany na začátku poznávání permanentní kampaně. ODS dostatečně nevyužila všech možností kampaně v jejich začátcích používání. Této kampaně značně začala využívat až po volbách, kdy se strana snažila prosadit nějaký svůj záměr. ČSSD po volbách v roce 2006 začala vést kontinuální kampaň a vedou jí nejen v období před volbami, ale během celého období. Před volbami v roce 2006 ČSSD použila prvky negativní a srovnávací kampaně, které použila i po volbách a to v rámci billboardů nebo tiskových konferencí. Tyto negativní kampaně značně působí na voliče, protože působí i dlouho po volbách.³⁶

1.4 Politický marketing a financování politických stran v ČR

V ČR používají politické strany politický marketing. Politický marketing po celém světě je přirovnáván ke zmatku a je velmi kritizován, ale v případě správného využití může být dlouhodobě úspěšný. „Byl jednak považován za pouhou předvolební agitaci, která nabízí politologii jen velmi málo, nebo naopak přijímán jako zcela nová perspektiva a podezříván, že má příliš velký vliv na politiku a korumpuje demokratický proces.“³⁷

Politický marketing může být aplikován na všechny oblasti týkající se politologie. Patří sem parlament, policie, charita, zdravotní péče a další. Politický marketing jako předvolební kampaň se postupně stává globálním procesem, protože odstraňuje problémy, na které postupně přichází odborníci, kteří se politickým marketingem zabývají. V dnešní době je s velkou pozorností médií pro politiky a politické strany základem mít dobrou politickou kampaň jako základ politického marketingu pro úspěšnost ve volbách.³⁸

³⁶ Srov. ŠARADÍN, P., *Politické kampaně, volby a politický marketing*, s. 46-48.

³⁷ ŠARADÍN, P., *Politické kampaně, volby a politický marketing*, s. 9.

³⁸ Srov. ŠARADÍN, P., *Politické kampaně, volby a politický marketing*, s. 2.

Velmi důležitou součástí předvolební kampaně politických stran je jejich financování, které je velice důležité z hlediska fungování každé politické strany nebo hnutí. Každý z politických subjektů může být financován externě nebo interně.

Mezi interní zdroje financování patří členské příspěvky, příspěvky od poslanců a z podnikání. Členské příspěvky jsou získávány od členů strany, kdy je členství ve straně vázáno na uhrazení tohoto příspěvku. Výše těchto příspěvků si určuje sama strana a není pevná ani konstantní. Mezi další interní zdroje patří příspěvky od poslanců, kdy poslanci odevzdávají dobrovolně část svého poslaneckého platu. Mezi málo běžný zdroj financování se do interních zdrojů řadí i podnikání strany.

Externí zdroje financování jsou z hlediska financování politických stran zcela zásadní a velice důležité. Mohou to být dary a státní příspěvky, které se dělí na příspěvky na úhradu volebních nákladů a příspěvky na činnost.

Dary jsou dobrovolné příspěvky od fyzických nebo právnických osob. Všechny dary nad 100 tisíc Kč musí strana zveřejnit, aby zabránila obvinění z korupce. Státní příspěvky se dělí na příspěvek na úhradu volebních nákladů, kdy politická strana, která získá 1,5% ve volbách do PS PČR 100 Kč za každý hlas. Příspěvek na činnost se dělí na státní příspěvek roční pro stranu, která získala 3 % hlasů a další příspěvek za každých 0,1 % hlasů. V případě zisku 5 % hlasů se příspěvek dále nenavýšuje. Příspěvek na mandát poslance nebo senátora činí ročně 900 tisíc Kč a příspěvek na člena zastupitelstva kraje nebo hlavního města je 250 000 Kč. Politické strany jsou financovány z 95 % ze státního rozpočtu. Mezi problémy financování politických stran se řadí skrytý sponzoring, půjčky a otevřené účetnictví, v roce 2012 byla zákonem stanovena další úspora 5 %.³⁹

³⁹ Srov. Ministerstvo financí ČR, *Příspěvky ze státního rozpočtu*,

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/politicke_strany_52416.html.

1.5 Představení politických stran, které jsou pravidelně v PS

Politická strana bývá označována jako organizace lidí, kteří mají stejné politické názory a cíle a snaží se získat politickou moc za účelem uskutečnění svých záměrů. Většina definicí politické strany je definována organizovaným spojenectvím osob, které prosazují svůj zájem, nebo představu obecného dobra za účelem získání moci. Politické strany si navzájem konkurují ve volbách, aby získaly moc.⁴⁰

❖ ČSSD

Strana sociální demokracie je levicovou stranou, která svojí politiku staví na humanitně demokratickém úsilí, aby občané žili důstojně ve svobodné zemi. Je nejstarší českou politickou stranou a byla založena již v roce 1878. Výsadní postavení získala na přelomu 19. a 20. století mezi dělnictvem. Často je označována jako strana sociálního reformismu s dobrou organizační strukturou. Mezi výhody patří mezinárodní kontakty se spřízněnými stranami v zahraničí a členství u mezinárodních institucí jako jsou spolupráce s EU, NATO a OSN v zajišťování bezpečnosti a další.

V dnešní době patří mezi dvě nejúspěšnější strany u nás a dosáhla mnoha úspěchů, kdy třikrát vyhrála volby do PS a dvakrát do Senátu a v dnešní době vládne ve všech krajích republiky. Volební program strany ČSSD pro volby do PS PČR je založen na sociálně demokratických hodnotách, mezi které patří solidarita, spravedlnost a svoboda v době, kdy se ČR nachází na hranici hospodářské krize.⁴¹

❖ KSČM

Komunistická strana Čech a Moravy se zaměřuje na hodnoty a tradice levicového hnutí s moderním postavením doma i v zahraničí a uplatňuje principy vnitrostranické demokracie. Vznik se traduje do roku 1989, kdy na sjezdu KSČ se rozhodlo o vytvoření organizace v Čechách a na Moravě. V době hospodářské krize chce levicově zaměřená strana KSČM zaměřena na socialismus, demokratickou společnost svobodných

⁴⁰ Srov. FIALA, P., a STRMISKA, M., *Teorie politických stran*, s.23.

⁴¹ Srov. KROUPA, J., aj., *Politologie*, s.82.

a rovnoprávných občanů napravit dopady, způsobené vládnutím pravicové vlády v předchozím volebním období 2006. Tato strana má nejpropracovanější organizační strukturu a i s ohledem na její minulost je označována za extremistickou.⁴²

❖ ODS

Mezi příznivce této politické strany se řadí převážně podnikatelé a nemanuální zaměstnanci, kteří mají většinou střední a vyšší vzdělání a nadprůměrnou životní úroveň. ODS se řadí mezi konzervativní strany s prvky liberální politiky. ODS je na pravé části politického spektra a řadí se mezi strany se značně propracovanou organizační strukturou. ODS je liberálně konzervativní stranou, která se zaměřuje na zkušenosti západních demokratických států, tradice křesťanské civilizace a demokratický odkaz. Jejím předchůdcem bylo hnutí Občanského fóra založeného v roce 1989. Během následujícího roku se mezi poslanci projeví různé názory na chod OF, jejichž důsledkem bylo rozdělení OF na Občanskou demokratickou stranu a Občanské hnutí. Předsedou ODS se stal Václav Klaus, delegáti přijali stanovy a programová prohlášení. ODS vyhrála dvakrát volby do PS PČR.⁴³

1.6 Volební program politických stran

Volební program politických stran je základním informačním nositelem pro voliče, straníky a stranické konkurenty, kdy je hlavní funkcí propagace a jejím cílem je voliče nejen oslovit, ale i informovat o všech tématech, které vedou stranu k vítězství ve volbách.⁴⁴ (stran řazeny dle abecedy)

Všechny politické strany si dali za prioritu překonání a zvládnutí dopadů krize a snížení státního dluhu. SZ, ODS a TOP 09 se snaží odstranit postupně zadlužování a chtějí zodpovědný stát. ČSSD a KSČM chtějí posílit stát se zárukami za rizika, které krize přináší a které se snaží odstranit. V oblasti úspor je koncepce velmi smíšená a je

⁴² Srov. KROUPA, J., aj., *Politologie*, s.84.

⁴³ Srov. tamtéž, s.82.

⁴⁴ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 67.

založena na zachování rovné daně u ODS a zrušení výjimek u TOP 09. SZ se snažila o zavedení ekologické daně, kde míra zdanění by zůstala stejná, ale přesunula by se od zdanění práce na zdanění energie. Dále zelení usilovali o zvýšení spotřební daně za tabák, alkohol a některé potraviny a zavedení progresivní daně. Pro zavedení progresivní daně byla ČSSD, KDU-ČSL (pro zavedení odpočitatelných položek v prioritních oblastech), KSČM (pro pět pásem daně a zavedení nulové daně u ekologické dopravy a základních potravin a léků) a VV. Strany se liší ve škrtech ve státním rozpočtu a v dalších opatřeních k jeho naplnění. Volební program dne 13. března představila jako první sociální demokracie. Zveřejnění programu TOP 09 vyvolal přestřelku mezi jednotlivými politickými stranami, kdy se TOP 09 stavěla razantně ke svému programu a reakce na její program vzbudil velkou reakci.

1.6.1 Volební program ČSSD

ČSSD jde do volebního programu s cílem vyšší kvality života občanů, kde život bude více spravedlivý v moderní a sociálně vyspělé republice a touto politikou chce znovu pozvednout hospodářský růst a zamezit dalšímu zadlužování. Mezi hlavní závazky v případě vítězství ve volbách strana uvádí překonání krize, snížení nezaměstnanosti, zastavení růstu zadlužování země, snížení administrativy a byrokracie v podnikání, sjednocení výběru daní a odvodů do jedné instituce, zavedení nového daňového pásma pro lidi s příjmem nad 1,2 mil. Kč, vrácení daňové sazby z roku 2005-2007, vrácení věrohodnosti justice se zavedením dohledu nad činností soudců, předložení nového občanského zákoníku, návrh přímé volby prezidenta, zavedení nového kriminálního úřadu pro boj s korupcí, zabránění odchodu policistů novým zákonem o PČR, boj s korupcí na všech úrovních veřejné správy a s tím spojené změny v systému zadávání veřejných zakázek, zrušení poplatků u lékaře a v lékárnách a zabránění privatizace nemocnic a pojišťoven, podpora rodin s dětmi, důstojný život pro seniory, v sociální oblasti znovuoobnovení státní podpory pro získání startovacích bytů, ve školství zabránění školnému na veřejných vysokých školách, v zahraniční politice na řešení globálních problémů a zabezpečení, pro kulturu, sport a neziskový sektor podpora všech druhů umění s rozvojem sportovní výchovy mládeže.⁴⁵

⁴⁵ Srov. Volební program ČSSD, *Reformní návrhy ČSSD*, <http://www.mfcr.cz/politicke_strany_52416>.

1.6.2 Volební program KSČM

Volební program staví KSČM na vzájemné solidaritě a důstojnosti. Mezi základní body řadí práce pro všechny za spravedlivou mzdu, kde se strana snaží o snížení nezaměstnanosti, k problémům mladých lidí po absolvování studia, seniorů. Prosazuje obnovu zrušených pracovních míst, zachování Zákoníku práce v současné podobě, kdy chrání více zájmy zaměstnanců, zvýšení minimální mzdy, snížení odměn a platů vysokých manažerů ve státních podnicích, rovnoprávnost mezi ženami a muži a státní podporu podnikům, které zaměstnávají zdravotně postižené. Dále v oblasti sociálních jistot se strana zasazuje za zastavení růstu věkové hranice odchodu do důchodu, uzákonění minimálního důchodu v částce 10 tisíc Kč měsíčně s pravidelnou valorizací důchodů, dále usměrňované nájemné, které ochrání nájemníky, státní podporu výstavby sociálních a startovacích bytů, zachování státní podpory hypoték a stavebního spoření, odstranění rozdílů v doplatecích na léky a zrušení regulačních poplatků u lékařů a v lékárnách, vytvoření pouze jedné zdravotní pojišťovny a další. V boji proti hospodářské krizi se KSČM zavazuje o změnu daňové politiky, kde jsou zvýhodněni vysoko příjmové skupiny nad ostatními, a proto chce vrátit sníženou sazbu zpět na 5%, zavést odstupňovanou daň z příjmu fyzických osob v pěti různých pásmech, postupnými kroky připravit ekologickou daň, zavést majetkové příznání u osob s majetkem nad 10 miliónu Kč, zcela zastavit privatizaci majetku státu, v rámci EU snaha o rovné podmínky pro zemědělce a další. V rámci zlepšení životního prostředí se KSČM zavazuje o prosazení dodržení zákazu dovozu odpadu ze zahraničí, obnovu pitných zdrojů a s tím spojené ochrany zdrojů pitné vody, výsadbu druhově pestřejších lesů, podporu bezpečného jaderného programu, postupné financování protipovodňových opatření, ochranu krajiny, o zlevnění výstavby dopravních staveb a další. Mezi další body volebního programu strany patří rodina, která je základem státu, kde mladí občané jsou budoucností a proto se strana zavazuje o prosazení plnohodnotné životní úrovně a pomoci mladým lidem. Ve volebním programu klade strana veliký důraz na výchovu, vzdělání, kulturu a sport a dále na právní jistoty pro občany, kterými jsou zrychlení soudního řízení, omezení lichvy, zvýšení odhalení trestné činnosti, zvýšení právní ochrany zájmu státu, kvalitnější koordinace Integrovaného záchranného systému, zpřísnění výběru uchazečů do řad policie a zvýšení profesionální úrovně, řádné a včasné

prošetření státních a veřejných zakázek, rovný přístup k informacím, které budou sdělovány na internetu a v dalších informačních médiích. Jako poslední bod volební kampaně má KSČM za cíl život v míru, bez vojenských paktů a bez válek.⁴⁶

1.6.3 Volební program ODS

Volební program ODS a jejího volebního lídra Petra Nečase má stejná programová východiska jako v předešlých volbách. Jedná se o prosazení nízké daně, nezadluženou budoucnost, snižování byrokracie a podporu rodin s dětmi, ulehčení podnikatelům, ozdravit veřejné finance a zabezpečit levný a bezpečný stát pro spoluobčany. Mezi svoje hlavní cíle řadí zvládnutí hospodářské krize, která na ČR dopadla, protože je česká ekonomika spojena s okolním světem a dokončení plánovaných reforem, kdy odkazuje na zdravý rozum konkrétních a realistických návrhů. Strana se označuje jako strana budoucnosti, kde návrat komunistů k moci není reálný a svoboda se musí chránit. Mezi hlavní priority řadí zvládnutí hospodářské krize, jednoduché a nízké daně, kde je rovná daň solidární, zdravé veřejné finance, adresný sociální systém, zvýšení zaměstnanosti, stop zneužívání sociálních dávek, podpora rodin s dětmi, kde snížení daní a sociálního pojištění je u zaměstnanců s dětmi vyšší, než celkové snížení sociálních dávek, důchodová reforma, která je významným krokem k stabilizaci důchodového systému a umožní pružnější přechod z práce do důchodu, péče pro seniory, dostupnost nejkvalitnější lékařské péče zbavená dluhů a vytvořenou finanční rezervou, podpora podnikání, kdy za vedení ODS stoupl počet podnikatelů oproti vládě ČSSD, vzdělaná společnost, snížení byrokracie, boj s korupcí a bezpečný stát. Program ODS varuje o překrývání programů ČSSD a KSČM, kde vítězství ČSSD by vedlo k návratu nezodpovědnosti a zadlužování a jejich program nazývají letenkou do Řecka. Mezi další body patří změny v trestním právu, kde došlo ke zpřísnění trestů u závažnějších činů a ke zmírnění u méně závažných, zrychlení soudního řízení, reforma Policie ČR a další.⁴⁷

⁴⁶ Srov. Volební program KSČM, *Volební program*, <<http://www.kscm.cz/politika-kscm/volebni-program>>.

⁴⁷ Srov. Volební program ODS, *Řešení, která pomáhají*, <<http://www.ods.cz/docs/programy/volebni-program2010.pdf>>.

1.6.4 Volební program TOP 09

Volební program TOP 09 je změřen na závazek pro občany a voliče, že přes vyžádané kompromisy se bude snažit naplnit svůj volební program ve všech bodech. Mezi svými závazky voličům uvádí, že zjednoduší daně, kdy sjednotí základ daně pro všechny odvody, vymýcení zbytečných výjimek u daně z příjmu. Mezi základní kámen uvádí fungující tržní prostředí, kdy se bude snažit dohodnout na vstup do eurozóny a stabilizaci veřejných rozpočtů, kdy změny budou tvrdé a nepopulární, ale sociálně odpovědné. Mezi opatření k dosažení vyrovnaného rozpočtu strana řadí snížení mezd vyplacených ze státního rozpočtu o 10 %, bez možnosti jeho navýšení následující tři roky, snížení státních příspěvků politickým stranám o 50 % na tři roky, snížení platů ústavních činitelů se zdaněním paušálních náhrad, snížení všech sociálních dávek o 10 % na tři roky, zrušení pohřebního a porodního, důchody roce 2011 bez valorizace, dávky osobám nacházejícím se v hmotné nouzi nebudou kráceny. Mezi další body patří změny v dopravě, zemědělství, energetice, informačních technologiích. V oblasti sociální politiky vyhlášení boje proti zneužívání dávek a jejich kontroly a důslednějších postihů a změn v podpoře nezaměstnanosti. Změny postihnou reformu důchodového systému. Mezi důležité body patří boj s kriminalitou a korupcí, kdy se bude strana snažit vyhledat všechny nástroje k odstranění této problematiky ze společnosti. Financování obcí, vzdělání, věda a výzkum, životní prostředí, kulturní politika a média, jsou dalším z důležitých bodů programu TOP 09.⁴⁸

1.6.5 Volební program VV

Program se zaměřuje na sociální a rodinnou politiku, kde základem je dlouhodobé společné bydlení osob a jejich podpora na všech úrovních od školek, škol až po daňové zvýhodnění rodin, aby čeští občané měli možnost zakládat rodiny, protože česká populace stárne. VV chce zavést prvky přímé demokracie, snaží se zavést více referend, kdy mohou občané přímo rozhodnout a přijmout zákon o obecném referendu. V oblasti ekonomiky se strana snaží prosadit, aby veřejné zakázky byly na internetu, byla

⁴⁸ Srov. Volební program TOP 09, *Programové prohlášení*, <<http://www.top09.cz/proc-nas-volit/volebni-program/volebni-program-2010>>.

zavedena důsledná kontrola veřejné správy, byly sníženy výdaje a počet úředníků klesl, kdy stát ušetří až 80 mld. Kč. Program uvádí, že daňový systém je složitý a proto se bude snažit o zjednodušení daňového systému s prosazením jednorázové amnestie v mimořádné situaci, kdy poplatník zaplatí sankci bez dalšího postihu, ale zároveň bude obsahovat zpřísnění trestů za daňové úniky. Politický program VV podporuje podnikání, kdy umožní platbu odvodu DPH až po proplacení, využívání financí z fondů EU, zavedení jednoho správního místa, částečné uvolnění trhu práce a jeho zpružnění. Mezi hlavní body patří protikorupční opatření, zabránění neprůhledným výběrovým řízením a zabránění prorůstání korupce do státní správy, kdy bude zaveden speciální protikorupční soud a státní zastupitelství, prosazení nulové tolerance korupce v právnických profesích, v řadách policie a u veřejných činitelů zákaz práce ve státní správě. Dalším bodem je výkonnější justice, zjednodušení legislativy, kodifikace občanského práva, zvýšení bezpečnosti, kde snahou bude sloučení ministerstva obrany a vnitra pod jedno ministerstvo a vytvoření nové bezpečnostní strategie. V sociální politice zabránění zneužívání sociálních dávek, podpora zaměstnanosti a nová důchodová reforma. Rodinná a bytová politika se zaměřuje na podporu rodiny, protože rodina je základem úspěšného státu. V oblasti školství a sportu se strana zaměří na financování mateřských, základních a středních škol, prevence sociálně patologických jevů a ve sportu zlepšení dlouhodobého financování po zdanění hazardu, loterií a hracích automatů. Velkou roli v rozvoji naší republiky hraje doprava, kde strana má za úkol zkvalitnit dopravní infrastrukturu s dostatečnou údržbou a zvýšení bezpečnosti.⁴⁹

⁴⁹ Srov. Volební program VV, *Desatero věcí veřejných*, <<http://www.veciverejne.cz/desatero-do-voleb-2010.html>>.

2 TÉMATIKA POLICIE ČR VE VOLBÁCH 2010

2.1 Bezpečnost a Policie ČR

Bezpečnostní koncepce hájí zájmy naší republiky a její bezpečnost a je realizována a prováděna bezpečnostní politikou. Obranná politika se zaměřuje na strukturu ozbrojených sil. Při tvorbě obrané politiky má hlavní slovo vláda, ministr obrany a členové parlamentu. Politika národní bezpečnosti musí být vládou navržena a musí mít společenskou podporu, protože se jedná o veřejný dokument.⁵⁰

Činnost policie se dotýká všech občanů. Nespokojenost občanů s prací PČR je více než zřejmá. V průzkumech veřejného mínění byl zaznamenán velký pokles v důvěru policistů od roku 1998, kdy důvěru projevovalo policii 52 % všech dotázaných. V následujících letech důvěra občanů rostla a to nejvíce v roce 1999, kdy to bylo 60 % dotázaných, ale v roce 2006 výrazně poklesla na hodnotu 47 %, kdy důvěra byla zapříčiněna nepřehlednou strukturou policie, malou objasněností v odhalování kriminality, korupcí a v některých případech i zločinů, které mají za následek špatnou image policie i přes řadu pozitivních výsledků. Proto byla policie podrobena analýze policejních činností a následně zásadní reformě, která měla za cíl naplnění očekávání veřejnosti a to deseti základními pilíři dle oblastí změn a druhů činností, které na sebe budou navazovat a které budou směřovat k vytyčenému cíli. Realizace a příprava nové reformy byla jednou z priorit programových prohlášení tehdejší vlády. Tyto pilíře byly představeny veřejnosti v roce 2007 a následně byly schváleny Parlamentem ČR. Od 1. ledna 2009 začala policie pracovat v nových podmínkách.⁵¹

- ◆ 1. pilíř – působnost, pravomoci PČR a dalších subjektů podílejících se na zajišťování vnitřní bezpečnosti státu – přesně vymezená působnost a pravomoc a to blíže k ochraně majetku a bezpečnosti osob, kde úkoly budou plnit i občanští zaměstnanci a bude méně policistů v kancelářích a více v ulicích

⁵⁰ Ministerstvo vnitra České republiky, *Bezpečnost*, <<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost>>.

⁵¹ Srov. Policie ČR, *Reforma policie*, <<http://www.policiste.com/policie/reforma-policie-sluzba-novych-podminkach-t19.htm>>.

- ◆ 2. pilíř – Policie – partner veřejnosti, dalších orgánů státu a územních samosprávných celků – policie bude aktivně spolupracovat s veřejností a samosprávou, kdy projekt přinese otevřený přístup policie k veřejnosti, obcím a krajům a tím policie získá poznatky o problémech, které je třeba řešit.
- ◆ 3. pilíř – Ekonomické postavení policie – odpovědný funkcionář musí mít dostatečné ekonomické nástroje – po reformě budou mít služební funkcionáři více ekonomických pravomocí, bude se pružně reagovat na to, co je třeba nakoupit, nebo kde ušetřit a to například prodejem nepotřebného majetku.
- ◆ 4. pilíř – vnitřní a vnější kontrola – na základě nedůvěry občanů ve schopnost policie po reformě vedoucí pracovníci změní styl vedení a kontroly podřízených, za co budou odpovědni, bude navržena kontrola Inspekce ze strany PS a do budoucna Generální inspekce bezpečnostních sborů.
- ◆ 5 pilíř – vzdělávání policistů – klíč k profesionalitě – policistům bude umožněno neustále zvyšování svojí kvalifikace, kdy budou policisté motivováni pro to, aby jí zvyšovali. Z těchto důvodu na středních policejních školách vznikly vyšší odborné školy.
- ◆ 6 pilíř – služební zákon – práce s lidmi – nastavení férových podmínek, profesionality, služby a hrdosti, kdy bude zrušeno tzv. „čárkování“ a bude dbáno na kvalitu práce
- ◆ 7 pilíř – projekt 1000 – vstřícná tvář policie – postupná proměna policejních služeben, zakoupení pojízdných služeben, které zjednoduší problematiku občanů.
- ◆ 8 pilíř – nová struktura neuniformované policie – prohloubení informací a spolupráce, zefektivnění činnosti specializovaných útvarů
- ◆ 9 pilíř – elektronizace práce policie (ETR a EPŘ) – propojení policie jako celku
- ◆ 10. pilíř – debyrokratizace – sníží se množství předpisů, kde budou zavedena nová pravidla pro jejich psaní

2.2 Problematika reformy zaměřené na PČR

Reforma policie zvaná Služba v nových podmínkách byla zpracována 11. září 2008 na jednání Výboru pro bezpečnost PS PČR. Tento materiál je předložen v době platnosti nového zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.⁵² Příprava a realizace reformy PČR byla jednou z hlavních bodů programového prohlášení vlády v roce 2006. Reforma znamená pro policii souhrn aktivit které změní sbor na moderní a profesionální s cílem získat důvěru a spokojenost občanů.

Reforma policie započala v době, kdy byl ministrem vnitra Ivan Langer a to až do pádu Topolánkovy vlády. Po pádu vlády v roce 2009 byl jmenován ministrem vnitra Martin Pecina, který provedl analýzu stávajících procesů. Formou dotazníků mezi policisty zjistil, že polovina příslušníků policie vnímá reformu jako negativní a to hlavně z důvodů ztráty zkušených, zdatných policistů, nového územního členění a celkovou organizační strukturu. Proto nový ministr vnitra zřídil expertní komisi, která se výsledky dotazníků zabývala. Sám ministr Martin Pecina uvedl v dopise adresovaném policistům, že změna politické situace bude mít zásadní vliv na další reformní kroky, kdy bylo upuštěno od některých činností a byly vyhodnoceny kritické faktory, které nebyly naplněny.

Zde se nabízí otázka, jestli změna na pozici ministra vnitra, kde Ivan Langr byl členem ODS a Martin Pecina ČSSD, nemá značný dopad na reformu policie, kde policie je nestranná a všechny politické kroky by neměly mít vliv na sbor, který se řadí mezi nepolitické bezpečnostní složky státu, kde by neměla být svázanost politiky se státní správou. V období do roku 2009 odešlo ze služebního poměru mnoho zkušených policistů z důvodů obavy o výhody, které reforma policie může změnit a byli nahrazeni v nové náborové kampani novými, ale nezkušenými policisty. Během dalšího období do sněmovních voleb v roce 2010 skupina poslanců předložila návrh na dodatek k zákonu o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.⁵³

⁵² Srov. Policie ČR, *Reforma policie*, <<http://www.policiste.com/policie/reforma-policie-sluzba-novych-podminkach-t19.htm>>.

⁵³ Srov. Unie bezpečnostních složek, *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů*, In<<http://www.ubs-mv.eu>>.

Ve volebním programu politických stran do PS je jedním z bodů PČR. ODS, TOP 09, SZ a ČSSD se společně shodují, že by nově založená nezávislá inspekce měla zabránit trestnímu stíhání příslušníků policie. Heslem všech hlavních kandidujících stran ve volbách je název nezávislá policie. Strany se rozcházejí v reformě policie, která byla započata za vlády ODS, která chce pokračovat v započaté reformě. Strana ČSSD chce zastavit odliv příslušníků změnou ve služebním zákoně, s čímž souhlasí i SZ. Pro navýšení rozpočtu v rámci PČR hlasuje TOP 09.

Volební program politických stran zaměřující se na Policii ČR.⁵⁴

- ODS hlavním cílem strany je dokončení reformy Policie ČR, posílení počtu policistů v terénu a zavedení nezávislé inspekce, která bude vyšetřovat trestné činy nejen policistů, ale i příslušníků vězeňské služby a celníků.
- ČSSD jejím cílem je zabránit odchodu policistů a to změnou ve služebním zákoně. Pro zastřešení některých policejních útvarů navrhuje zavést kriminální úřad.
- KDU – ČSL strana ve volbách prosazuje nestrannou a schopnou policii, kde bude lepší spolupráce mezi státní a městskou policií.
- TOP 09 hlavním cílem je zabezpečit navýšení rozpočtu a vznik Generální inspekce, zabývající se trestnými činy příslušníků policie.
- KSČM strana chce zavést přísnější podmínky výběrového řízení uchazečů o práci u policie a zvýšení profesionální úrovně policistů. Dalším cílem je nadstranickost policie.
- SZ další strana, která se prosazuje o zavedení úřadu pro stíhání trestných činů policistů. Cílem je motivace zkušených policistů, aby neodcházel z řad policie.

⁵⁴ Srov. Policejní prezidium, *Služba v nových podmínkách*, <<http://www.policie.cz/clanek/reforma-policie-cr-sluzba-v-novych-podminkach-191470.aspx>>.

VV a jejich předseda Radek John jako hlavní kandidát na post ministra vnitra prosazuje ve svém volebním programu zvyšování vzdělání policistů, zpracování jasného postupu práce policie, zlepšení vybavení policistů. Provedení ekonomického auditu zaměřeného na investice, snížení řídicích policejních úředníků a zefektivnění práce policie, propojení a spolupráce s obecní policií se společnými výcviky a akcemi, zřízení Metropolitní policie v obcích, kde je více než 100 tisíc obyvatel, vznik dalších kontrolních úřadů a to mezirezortních a parlamentních a zavedení kamerového systému v krizových oblastech, městské dopravě a jeho využití v praxi podle vzoru evropských měst a hlavním cílem je boj s korupcí.

2.3 Dopad voleb na dokončení reformy PČR

Důležitým bodem nově sestavené vlády ODS, TOP 09 a VV je provedení analýzy reformy policie a její následné dokončení. Mezi body dokončení reformy patří:⁵⁵

- na všech úrovních zajistit pozice specialistů na finanční kriminalitu a posílení přístupu k trestnosti pachatelů trestných činů
- pokračovat v modernizaci útvarů PČR dle 7. pilíře – projekt 1000 a zajištění lepšího vybavení pro policisty
- zajištění vzájemného vztahu mezi městskou a státní policií, zavedení tzv. Metropolitní policie
- ve spolupráci s Ministerstvem financí podpořit projekt elektronického trestního řízení
- posílení prevence v boji proti kriminalitě
- zavedení změny jmenování služebních funkcionářů do funkcí

⁵⁵ Srov. Vláda ČR, *Reforma Policie ČR*,

<http://www.vlada.cz/scripts/modules/fg/fulltxt.php?langid=1&locale=CZ&sort=rank&searchtext=policie>.

3 ANALÝZA VOLEB 2010

3.1 Analýza volebního procesu

Cílem analýzy volebního procesu bude představení volebních výsledků úspěšných i neúspěšných stran ve sněmovních volbách, které ale překonaly hranici nutnou pro získání státní podpory v dalších letech. Ve sněmovních volbách většina parlamentních stran ztratila voliče a tento jev vedl z hlediska historie k nejnižším volebním ziskům, hlavně u ODS. Nestandardní situace nastala ve sněmovních volbách i v tom, že vítězná strana ustoupila ihned po volbách do opozice. KDU-ČSL poprvé v historii nepřekonal 5% klauzuli pro vstup do PS a SZ, která se v roce 2006 dostala poprvé do PS, také nepřekročila potřebných 5 % hlasů ve sněmovních volbách. Naopak do PS se dostaly nové strany, TOP 09 a VV, které vstoupily do PS poprvé a nahradily KDU-ČSL a SZ, které v předchozím funkčním období zasedali v PS. VV zaznamenaly jednu z nejrovnoměrnějších rozložení voličských základů. Mezi strany, které se doposud vždy dostaly do PS od rozpadu Československé republiky, patří ČSSD, ODS a KSČM. KSČM byla problémem propadu hlasů postižena nejméně a počet odevzdaných hlasů ve volbách v roce 2010 dosahoval až 90 % hlasů odevzdaných ve volbách v roce 2006. Další skupinou jsou politické strany, které získaly více než 3 % hlasů a tento zisk hlasů je opravňuje k příspěvku a přidělení finančních zdrojů na další činnost v dalších letech. Mezi tyto strany patří Zemanovci pod vedením bývalého předsedy ČSSD a premiéra vlády v letech 1998-2002 Miloše Zemana a stranu Jany Bobošíkové Suverenitu.⁵⁶

⁵⁶ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 209-211.

Důvody, které ovlivnily voliče při volbách⁵⁷

- Nové strany TOP 09 a VV – Karel Schwarzenberg si získal voliče na svojí stranu, a stal se respektovaným politikem, Radek John oslovil statisíce lidí
- Kampaň – dlouhotrvající kampaň voliče spíše otrávil, kampaň byla spíše negativní, než pozitivní.
- Zrušené podzimní volby – plánované listopadové volby zrušil předseda ČSSD Jiří Paroubek.
- Cinknuté průzkumy – dle průzkumů veřejného mínění agentury STEM měla ČSSD mít 30 % preferencí. Jiří Paroubek předvídal jasnou výhru v kampani.
- Nemilovaní vůdci – negativní emoce voličů k předsedům dvou největších stran.
- Strana Miloše Zemana – odčerpala čtyři procenta hlasů ČSSD.
- Nízká účast – druhá nejnižší účast za posledních dvacet let.
- Promrhané vítězství v krajích – ČSSD v roce 2008 zvítězila ve všech krajích, ale lidé se znovu nerozhodli pro opětovnou stejnou volbu.
- Řecko – ODS a TOP 09 postavili volební program na odstrašujícím případu bankrotujícího Řecka.
- Fischerova vláda – úřednická vláda v očích voličů zabodovala.

3.2 Volební výsledky

ČSSD se po volbách v roce 2006 ocitli v opozici, ale jednoho vítězství dosáhli, když se jim v roce 2009 podařilo svrhnout vládu premiéra Mirka Topolánka v hlasování o nedůvěře vládě. Předčasné volby se nakonec nekonaly. V řádných volbách v roce 2010, i přes prvenství, ČSSD nebyla spokojena se svým výsledkem voleb. Strana vstoupila do voleb jako favorit a svého očekávání nedosáhla. Během období 2006 a 2010 ztratila okolo 600 tisíc voličů. KSČM má stabilní a neměnnou podporu voličů po celou dobu. Ve volbách do PS PČR 2010 získala více než 10 % hlasů, i přes to, to byl mírný pokles hlasů. ODS podle průzkumů měla ztratit značnou část voličů.

⁵⁷ Srov. Volby ČR, *Důvody voličů*, <<http://volby.denik.cz/volby-ps-10-prehled/chceme-politiky-keri-nekradou-a-setri-cd40.html>>.

TOP 09 je jedna ze dvou nových politických stran, který se dostaly do PS. Jejich zisk přesáhl i předvolební průzkumy a strana se stala třetí nejúspěšnější, která získala hodně hlasů od voličů, kteří v roce 2006 volili ODS nebo SZ. VV nedisponovaly před volbami žádným poslancem a jejich podpora byla přes 10 %.⁵⁸

Ve volbách do PS PČR 2010 získalo zastoupení v PS celkem pět stran. Z hlediska volebních výsledků došlo k zásadní strukturální proměně. Nejvíce hlasů získala ČSSD a to 22,1 % všech hlasů a zvítězila v devíti krajích (viz. obr. 2, s. 41), na druhém místě se umístila ODS s 20,2 % všech hlasů a vítězstvím ve čtyřech krajích, následovány TOP 09 s 16,7 % hlasů a vítězstvím v hlavním městě Praha, dále KSČM s 11,3 % a VV s 10,9 % hlasů. Do PS se nedostaly, ale na zákonem stanovený státní příspěvek dosáhly strany KDU-ČSL, která dostala 31 miliónů Kč ze státního rozpočtu, Strana práv občanů – Zemanovci, která získala ze státního rozpočtu 31 miliónů Kč, Suverenita – blok Jany Bobošíkové se ziskem 26 miliónů Kč a SZ se ziskem 12 miliónů Kč, a to ziskem hlasů v rozmezí 3-5 %. Volební účast dosáhla v roce 2010 druhou nejnižší účast od roku 1996 a to 62,6 %. Celkově přišlo k volbám 5 230 859 voličů a mandátové číslo bylo 26 154. Ve volbách v roce 2006 přišlo 5 348 979 voličů a mandátové číslo bylo 26 745.⁵⁹

Nejméně voličů přišlo volit v okresech Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje, tedy v okresech s vyšší podporou sociální demokracie nebo KSČM. Nízká volební účast může být přirovnána nezájmu občanů a nedůvěře v politiku. V PS získala ČSSD 56 mandátů, ODS 53 mandátů, TOP 09 41 mandátů, KSČM 26 mandátů a VV 24 mandátů. O budoucí vládě se spekulovalo jako o středo-pravicové koalici ODS, TOP 09 a VV. I přes vítězství ve volbách, po kterých nebyla možnost sestavení vlády, rezignoval předseda ČSSD Jiří Paroubek a jeho místo zaujal Bohuslav Sobotka. Na post předsedy rezignoval také šéf KDU-ČSL Cyril Svoboda, protože se jeho strana nedostala poprvé v historii samostatné republiky do PS. Dále rezignovali Ondřej Liška ze SZ a Miloš Zeman ze SPO – ZEMANOVCI. Sestavením vlády byl pověřen prezidentem předseda ODS Petr Nečas.⁶⁰

⁵⁸ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s. 212-215.

⁵⁹ Srov. Volby ČR, *Výsledky voleb*, <<http://volby.denik.cz/volby-ps-10-prehled/chceme-politiky-kteri-nekradou-a-setri-cd40.html>>.

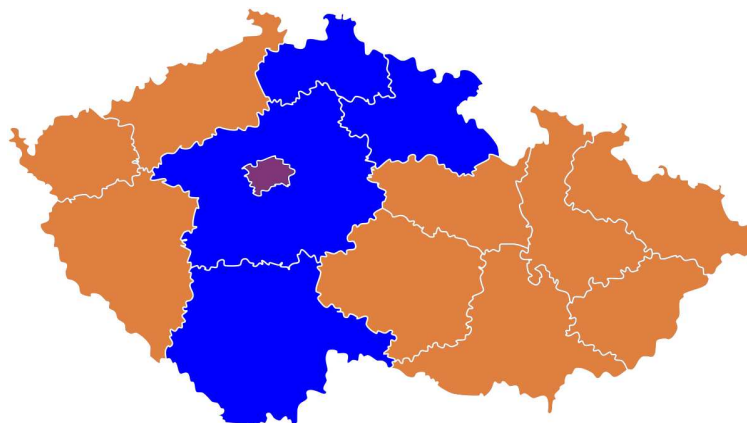
⁶⁰ Srov. Volby ČR, *Výsledky voleb*, <<http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps51?xjazyk=CZ>>.

Volební výsledky:

Tab. 2 - Strany a jejich volební výsledky ⁶¹

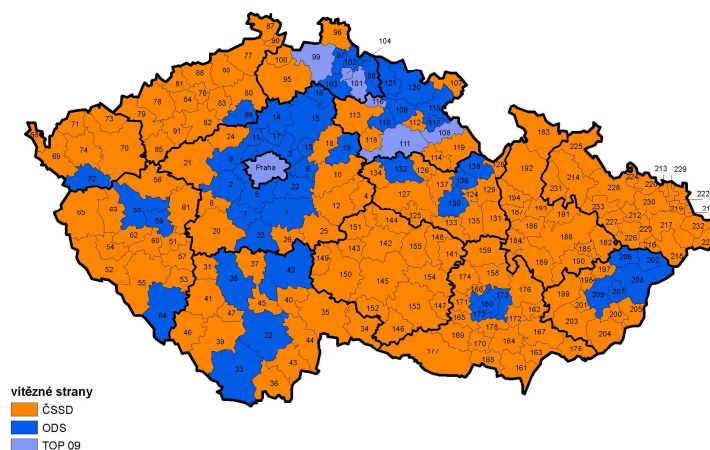
číslo	název	Platné hlasy	
		celkem	v %
1	OBČANÉ. CZ	13 397	0,25
2	Liberálové. CZ	260	0,00
4	Věci veřejné	569 127	10,88
5	Konzervativní strana	4 232	0,08
6	Komunistická str. Čech a Moravy	589 765	11,27
7	Koruna Česká (monarch. strana)	4 024	0,07
8	Česká strana národně sociální	295	0,00
9	Česká str. sociálně demokrat.	1 155 267	22,08
10	NÁRODNÍ PROSPERITA	186	0,00
11	Sdruž.pro rep.-Republ.str.Čsl.	1 993	0,03
12	Moravané	11 914	0,22
13	Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	226 527	4,33
14	STOP	3 155	0,06
15	TOP 09	873 833	16,7
16	EVROPSKÝ STŘED	522	0,00
17	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	229 717	4,39
18	Volte Pr.Blok www.cibulka.net	24 750	0,47
19	Česká strana národ. socialistická	1 371	0,02
20	Strana zelených	127 831	2,44
21	Suverenita-blok J.Bobošíkové	192 145	3,67
22	Humanistická strana	552	0,01
23	Česká pirátská strana	42 323	0,80
24	Dělnická str. sociální spravedlnosti	59 888	1,14
25	Strana svobodných občanů	38 894	0,74
26	Občanská demokratická strana	1 057 792	20,22
27	Klíčové hnutí	1 099	0,02

⁶¹ Srov. ČSÚ, *Volební server ČSÚ*, <<http://volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>>.

Obr. 2 - Mapa volebních krajů⁶²

VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
Vítězné strany ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2010

Obr. 3 - Mapa volebních obvodů⁶³

⁶² Výsledky voleb a výsledky referend, *Mapa volebních krajů*, <<http://www.volby.cz/>>.

⁶³ Výsledky voleb a výsledky referend, *Mapa volebních obvodů*, <<http://www.volby.cz/>>.

3.2.1 Koalice 2010

V roce 2006 se Miroslav Topolánek snažil sedm měsíců o sestavení vlády. Na podzim 2006 byla sestavena menšinová vláda ODS, která ale nezískala potřebnou důvěru při parlamentním hlasování. Vláda ODS, KDU-ČSL a SZ vyhrála hlasování o důvěře až 19.1.2007, kdy dva poslanci ČSSD opustili hlasovací sál a tím umožnili koalici tří stran těsnou většinou.⁶⁴ Po sněmovních volbách 2010 předsedové ODS, TOP 09 a VV podepsali koaliční smlouvu, které předcházela měsíční vyjednávání. Nejvyšší orgány ODS a TOP 09 schválily smlouvu, u VV rozhodli o vstupu do koalice příznivci strany ve stranickém referendu. Smluvní strany se dohodly, že vláda bude mít 15 členů a to v rozdělení ministerstev. Vláda bude rozhodovat na principu většinového hlasování.⁶⁵

ODS, TOP 09 a VV se na základě shody, ke které došly v koaličních jednáních, rozhodly vytvořit koalici rozpočtové odpovědnosti, vlády práva a boje proti korupci.⁶⁶

Ministři vlády byli jmenováni prezidentem republiky 13. 7. 2010. ODS, TOP 09 a VV se dohodly na obsazení funkcí v PS. ODS získala křeslo předsedy sněmovny, křesla místopředsedů byla snížena z pěti na tři. Dvě křesla místopředsedů získala TOP 09 a VV. ČSSD získala jedno křeslo místopředsedy ve sněmovně. Koalice ODS, TOP 09 a VV získala v PS většinu 118 hlasů.⁶⁷ (viz. obr. 4, s. 44)

⁶⁴ Srov. VODIČKA, K., a CABADA, L., *Politický systém České republiky*, s.272-274.

⁶⁵ Srov. Aktuálně, *Vládní koalice*,

<<http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=673607>>.

⁶⁶ Srov. Ústava ČR, *Postavení vlády*, <<http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/postaveni-vlady/postaveni-vlady-ustava>>.

⁶⁷ Srov. Vláda ČR, *Koaliční smlouva*, <http://www.vlada.cz/koalici_smlouva_ods_top09_vv.pdf>.

Obr. 4 - Počet mandátů stran⁶⁸

Členové vlády:

- Premiér – RNDr. Petr Nečas
- 1. místopředseda a ministr zahraničí – Karel Schwarzenberg
- Místopředsedkyně vlády – Mgr. Karolína Peake
- Ministr financí – Ing. Miroslav Kalousek
- Ministr obrany – RNDr. Alexandr Vondra
- Ministr vnitra – Radek John
- Ministr průmyslu a obchodu – MUDr. Martin Kuba
- Ministr spravedlnosti – JUDr. Jiří Pospíšil
- Ministr práce a soc. věcí – Dr. Ing. Jaromír Drábek
- Ministr dopravy – Mgr. Pavel Dobeš
- Ministr zemědělství – Ing. Petr Bendl
- Ministr zdravotnictví – doc. MUDr. Leoš Heger, CSc.
- Ministr školství – Mgr. Josef Dobeš
- Ministr životního prostředí – Mgr. Tomáš Chalupa
- Ministryně kultury – Mgr. Alena Hanáková
- Ministr pro místní rozvoj – Ing. Kamil Janovský

⁶⁸ Aktuálně, *Počet získaných mandátů*, <<http://img.aktualne.centrum.cz/310/45/3104519-pocet-mandatu-prepocet-aktualne-cz.jpg>>.

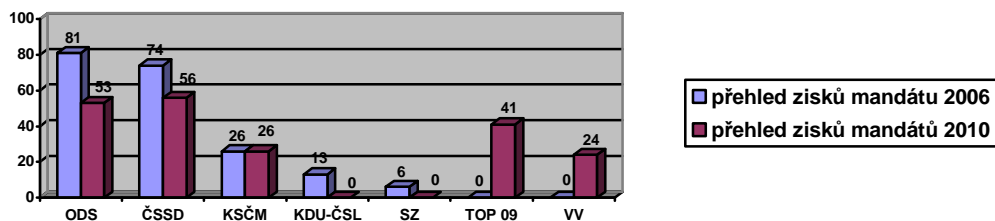
3.3 Porovnání voleb 2006 a 2010

Sněmovní volby v roce 2010 přinesly značnou proměnu systému politických stran v zemi, která je považována za jednu z nejstabilnějších z pohledu stranického systému v středovýchodní Evropě. Porovnání voleb do PS PČR 2006 a 2010 je možné z pohledu podpory v jednotlivých krajích, jak se proměnila podpora stran v roce 2010 oproti roku 2006 a dle přesunu voličů k TOP 09 a VV. ODS ve volbách v roce 2010 ztratila nejvíce mandátů a to 28, ČSSD ztratila 18 mandátů. Oproti sněmovním volbám v roce 2006 ztratil Moravskoslezský kraj jeden mandát a středočeský získal jeden mandát navíc z celkového počtu 200 mandátů.(viz. graf 2, s. 46) Koaliční partneři ODS, KDU-ČSL a SZ měli v roce 2006 102 poslanců, to zahrnuje Miloše Melčáka a Michala Pohanku. V roce 2010 koalice ODS, TOP 09 a VV má 118 poslanců.

Tab. 3 - Porovnání zastoupení v Parlamentu⁶⁹

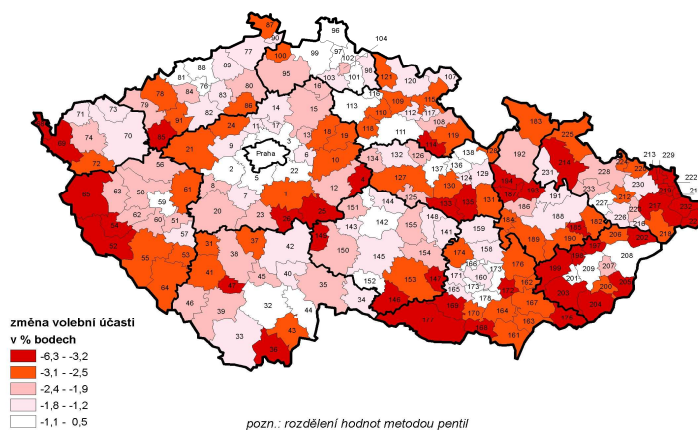
Zastoupení v Parlamentu 2006		Platné hlasy	Mandátů	Zastoupení v Parlamentu 2010		Platné hlasy	Mandátů
ODS	35,38%	1892475	81	ODS	20,22%	1057792	53
ČSSD	32,32%	1728827	74	ČSSD	22,08%	1155267	56
KSČM	12,81%	685328	26	KSČM	11,27%	589765	26
SZ	6,29%	336487	6	TOP 09	16,70%	873833	41
KDU-ČSL	7,22%	386706	13	VV	10,88%	569127	24

⁶⁹ Výsledky voleb, Česká republika v mandátech, <www.lidovky.cz/ln-volby-ps10.asp?v=result10>, lidovky.cz>.

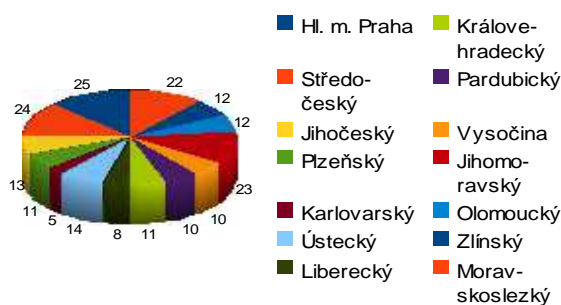

Graf 1 – Počet mandátů ve volbách 2006 a 2010⁷⁰

VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
Změna volební účasti 2006 - 2010

Obr. 5 - Změna volební účasti⁷¹

Graf 2 - Počet mandátů v krajích⁷²

⁷⁰ Zpracoval autor dle podkladů ČSÚ, <<http://www.volby.cz/>>.

⁷¹ Výsledky voleb a výsledky referend, *Změna volební účasti*, <<http://www.volby.cz/>>.

⁷² Zpracoval autor dle podkladů ČSÚ, <<http://www.volby.cz/>>.

3.4 Preferenční hlasování

Mezi dvaceti nejúspěšnějšími kandidáty z hlediska preferenčních hlasů bylo 13 z neparlamentních KDU-ČSL a SZ. Vítězem se stal Stanislav Juránek s 31,5 %, následovaný Věrou Luxovou s 30,3 %. Na dalších místech se umístil Karel Schwarzenberg s 26,5 %, Ondřej Liška s 25,6 % a Radek John s 21,1 % preferenčních hlasů. Petr Nečas se umístil na sedmém místě a na dalším byl Jiří Paroubek. Po vyloučení neparlamentních stran KDU-ČSL a SZ se ČSSD stala nejúspěšnější stranou z hlediska počtu kandidátů v první dvacítkě, kde měla 10 svých zástupců. Nejúspěšnějším parlamentním politikem z hlediska preferenčních hlasů byl předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg. Všechny 20 nejúspěšnějších kandidátů se stalo poslanci a to i přes to, že pět z nich kandidovalo z nevolitelných míst. Mezi hlavní projev preferenčního hlasování patří nejvyšší počet kandidátů, kteří byli zvoleni na základě preferenčních hlasů. V roce 2002 získalo mandát 12 kandidátů, v roce 2006 pouze šest. V roce 2010 získalo mandát již 46 poslanců a složení PS to ovlivnilo z 23 %. Preferenční hlasy se v obsazení projeví nejméně u ČSSD, ale u ODS se téměř třetinou projeví na obsazení postů. První místo na kandidátní listině poprvé v roce 2010 neznamenal jistý mandát. 12 volebních lídrů se do PS nedostalo. Nejméně mandátů obhájili poslanci ODS, a to hned 13 poslanců.⁷³

⁷³ Srov. BALÍK, S., *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*, s.167-171.

4 ANALÝZA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V dotazníkovém šetření všechny moje otázky směřovaly k volbám do PS PČR 2010. Otázky byly uzavřené, nebyla nutnost odpovídat na otázky otevřenou odpovědí. Bylo vybráno 30 respondentů z řad příslušníků bezpečnostního sboru PČR. Dotazník jsem rozdál v mojí práci ve všech čtyřech směnách osobně a všechny dotazníky byly vráceny a zodpovězeny. Dotázaní odpovídali na otázky samostatně, dle vlastního přesvědčení. Nejprve jsem provedl rozdělení dle pohlaví, věku a vzdělání, ale rozdíly mezi těmito skupinami v názorech nebyly. Otázky nakonec byly vyhodnoceny na základě hypotéz, které jsem si předem připravil a očekávání, co budou respondenti odpovídat. Politika zajímá vybrané respondenty průměrně a v názoru, kterému nejdůležitějšímu problému naše republika čelí, se žádný z respondentů neshodl s jiným. Mezi republikové problémy řadí všech deset bodů z dotazníku. Z pohledu pravice a levice volí spíše levici, a to 23 z nich volí levicové ČSSD a KSČM, dva odmítli odpovědět. Z hypotéz sestavených před vyhodnocením dotazníků jsem se domníval, že levici bude volit nejméně 80 % dotázaných, protože za vlády polopravicové vlády došlo k mnoha změnám v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a názory na tyto změny dotázaných respondentů jsem ze značné části znal z diskuzí, které probíhají mezi příslušníky velmi často. V názoru na práci vlády se shodují, že vláda vykonala špatnou práci a i z toho důvodu svojí finanční situaci v příštím roce vidí respondenti jako stejnou, nebo trochu horší a to i kvůli důvodné obavě s novými, doposud nedokončenými reformními kroky nově sestavené vlády, o kterých se v rámci PČR stále jedná. U voleb bylo 80 % dotázaných respondentů, 10 % respondentů odmítlo odpovědět. Volební program sledovalo 22 dotázaných, z toho ale pouze jeden velmi pozorně, příslušníci volebnímu programu nepřikládají značnou pozornost. Pro změnu strany ve volbách se rozhodlo oproti roku 2006 devět respondentů, po provedené diskuzi jsem zjistil, že 4 respondenti již nevěří dvěma největším politickým stranám a přešli ke KSČM. Po předem stanovené hypotéze na základě toho, že všechny dotázané znám nejméně jeden rok a nové reformní kroky vlády se nás všech týkají, a proto jsou častým tématem naší diskuze, jsem si ověřil, že ke KSČM se vrací řada příslušníků, kteří tento režim zažili. Z dotazníku, který jsem provedl vyplývá, že o důležitých zájmech by se mělo rozhodovat pomocí referenda.

ZÁVĚR

Výsledkem bakalářské práce bylo získání odpovědi na otázky, jakým způsobem a s jakým záměrem šly strany do voleb do PS PČR 2010. Cílem práce bylo přiblížit problematiku voleb a popsat jejich průběh. Bakalářská práce je rozdělena na 4 tematické celky. V první části jsem popsal předvolební situaci a volby do PS PČR 2010. V druhé části jsem se zaměřil na problematiku PČR, konkrétně na vliv voleb a změnu politické situace na započatou a stále nedokončenou reformu policie z roku 2006. Tuto kapitolu jsem věnoval popisu deseti reformních pilířů, které měly za cíl naplnění očekávání veřejnosti. Bude zajímavé sledovat, do jaké míry nově sestavená vláda ovlivní další reformní kroky, které se v programových prohlášeních politických stran lišily, jak bude odstraněno úskalí dokončení reformy a jak se podaří naplnit cíl reformy, kterým jsou kvalitnější podmínky činnosti PČR.

Ve třetí části bakalářské práce jsem shrnul volby prvního řádu, konkrétně volby do PS PČR 2010. Provedl jsem analýzu volebního procesu a popsal výsledky voleb nejen z hlediska stran, ale i jednotlivých účastníků voleb. Popsal jsem volební geografii a prostorově představil volební výsledky politických stran, které se dostaly do PS, ale i stran které překonaly hranici potřebnou pro získání státní podpory v dalších letech. Z hlediska podílu stran, které vytvořily vládu a opozici, do které se dostala strana, která volby vyhrála. Volby do PS ukázaly, jakou mají v dnešní době sílu média. Výsledky voleb ukázaly, že největší strany, ODS a ČSSD, ztratily značnou část voličů a to i přes to, že předseda ČSSD Jiří Paroubek očekával jasnou výhru ve volbách do PS PČR 2010. Doposud neparlamentní strany TOP 09 a VV se naopak dostaly do PS a předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg byl zvolen nejpopulárnějším parlamentním politikem z hlediska preferenčních hlasů. Z čela ODS naopak již před volbami rezignoval její šéf Mirek Topolánek a ihned po volbách předseda ČSSD Jiří Paroubek.

Hypotéza, že voliči budou volit menší strany, se nepotvrdila. Hodně to ovlivnila obava, aby větší strany překročily 5 % hlasů, potřebných pro vstup strany do PS. Sledovaným tématem voleb bylo sestavení vlády a jak koaliční spolupráce politických stran bude fungovat. Volební účast voličů byla druhá nejmenší od roku 1996. Nízká volební účast může být přirovnána nezájmu občanů a nedůvěře voličů v politiku, kteří volili nové strany, které v průzkumech měli velkou šanci dostat se do parlamentu.

V poslední kapitole jsem provedl dotazníkové šetření mezi příslušníky PČR v Brně, kde záměrem mého šetření bylo zjištění na základě několika předem nadefinovaných otázek týkajících se názorů na volby do PS. Cílem dotazníku bylo zjistit, do jaké míry se respondenti zajímají o volby a jejich problematiku. Vyhodnocením předložených dotazníků jsem dospěl k několika důležitým postřehům, že příslušníci PČR mají zájem o politické uspořádání a o výsledky voleb jako takové. Bylo zajímavé sledovat vývoj názorů na průběh voleb již před rozdělením dotazníků. Byly naplněny předpoklady předem stanovených hypotéz, že levicové strany ČSSD a KSČM, z důvodů nových reformních kroků předchozí vlády, bude volit značná část vybraných respondentů PČR. Z odpovědí respondentů lze vyvodit, že se obávají o budoucnost, a že nevěří, že v následujícím období bude lépe. Věřím, že čtenáře zaujmou moje dotazníkové výsledky.

Pro úspěšné vytvoření bakalářské práce jsem měl množství vybrané odborné literatury a moje vybraná literatura a cenné rady mého vedoucího práce, pana doc. Mgr. Pavla Šaradína Ph. D., mně pomohly ke konečnému dokončení a naplnění cíle bakalářské práce.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Sotolář Marek
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Volby do Poslanecké sněmovny 2010
Název práce v anglickém jazyce:	The Election To The Chamber Of Deputies in 2010
Vedoucí práce:	Doc. Mgr. Pavel Šaradín Ph.D.
Počet stran:	61
Počet příloh:	2
Rok obhajoby:	2012
Klíčová slova v českém jazyce:	Volby, Politické strany, Parlament, Poslanecká sněmovna, Vláda, Zákon, Zákonodárna moc
Klíčová slova v anglickém jazyce:	Election, Political parties, Parliament, Chamber of Deputies, Government, Act, Legislative power
Anotace v českém jazyce:	

Moje bakalářská práce popisuje volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu v roce 2010. V teoretické části se seznámíme všeobecně s volbami, co jim předcházelo a jak probíhají. Druhá část práce se zaměřuje na bezpečnost a Policii České republiky. Praktická část je zaměřená na analýzu volebního procesu, výsledky voleb a úspěch politických stran. Obsahuje volební geografii, tabulky a grafy. Poslední kapitola je provedený dotazník mezi příslušníky bezpečnostního sborů.

Anotace v anglickém jazyce:

My bachelor thesis describes the Elections to the Chamber of Deputies in 2010. In the theoretical part we will discuss globally the elections, what preceded them and how they work. The second part focuses on security and the Police of the Czech Republic. The practical part is focused on the analysis of the electoral process, election results and success of the political parties. The thesis contains electoral geography, tables and graphs. The last chapter is questionnaire conducted among members of security forces.

SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY

BALÍK, S., a KUBÁT, M. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2004. 167 s. ISBN 80-86569-89-6

BALÍK, S. *Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2010*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. 279 s. ISBN 978-80-7325-224-3

CABADA, L., a KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. 494 s. ISBN 808-64-3263-7

CHYTÍLEK, R., aj. *Volební systémy*. 4. vyd. Praha: Portál, 2009. 376 s. ISBN 978-80-7367-548-6

DAVID, R. *Politologie – Základy společenských věd*. 4. vyd. Olomouc: Olomouc, 2000. 445 s. ISBN 80-7182-116-0

FIALA, P., a TRMISKA, M. *Teorie politických stran*. 1.vyd. Praha: Barrister & Principal, 2009. 249 s. ISBN 13:978-80-87029-71-8.

JABLONSKI, A., aj. *Politický marketing – Úvod do teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Barrister a Principal, 2006. 203 s. ISBN 80-7364-011-2

KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. 1. vyd. Praha: Radix, 1998. 268 s. ISBN 80-86031-13-6

KROUPA, J., aj. *Politologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 1998. 255 s. ISBN 80-210-1793-7

ŠARADÍN, P. *Politické kampaně, volby a politický marketing*. 1. vyd. Olomouc: Periplum, 2007. 144 s. ISBN 978-80-86624-36-5

VODIČKA, K., a CABADA, L. *Politický systém České republiky*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 376 s. ISBN 13:978-80-7367-337-6

INTERNETOVÉ ZDROJE:

Výsledky voleb a výsledky referend. *Mapa volebních krajů* [online]. [cit. 2012-01-04]. Dostupné na WWW: <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/mapdetail.jsp?>>.

Ústava ČR. *Poslanecká sněmovna* [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné na WWW: <<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>.

Vláda České republiky. *Vláda Jana Fischera* [online]. [cit. 2012-01-02]. Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tema/vlada-jana-fischera-byla-jmenovana-57270>>.

Jiří Paroubek. *Život Jiřího Paroubka* [online]. [cit. 2011-12-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tema/vlada-jana-fischera-byla-jmenovana-57270>>.

Jiří Paroubek. *Životopis* [online]. [cit. 2012-03-04]. Dostupné na WWW: <<http://www.paroubek.cz/zivotopis>>.

Studentské volby. *Dotazníková šetření* [online]. [cit. 2012-01-07]. Dostupné na WWW: <http://jedensvetnaskolach.cz/download/pdf/jsnspdfs_383.pdf>.

Volební systémy. *Rozdělení volebních systémů* [online]. [cit. 2012-01-07]. Dostupné na WWW: <<http://www.gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/ch11s03.html>>.

Parlamentní volby. *D'Hondtova metoda* [online]. [cit. 2012-01-07]. Dostupné na WWW: <[http://glosy.infoparlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'Hondtova metoda](http://glosy.infoparlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'Hondtova%20metoda)>.

Parlamentní volby. *D'Hondtova metoda* [online]. [cit. 2011-12-28]. Dostupné na WWW: <[http://glosy.info/parlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'Hondtova metoda](http://glosy.info/parlamentni-volby-v-cr-jak-to-funguje/d'Hondtova%20metoda)>.

Novinky. *Volební kampaň* [online]. [cit. 2012-01-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/nejvice-utraceji-ve-volebni-kampani-cssd-a-ods.html>>.

Ministerstvo financí ČR. *Příspěvky ze státního rozpočtu* [online]. [cit. 2012-02-16].

Dostupné na WWW:

<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/politicke_strany_52416.html>.

Volební program ČSSD. *Reformní návrhy ČSSD* [online]. [cit. 2012-01-13]. Dostupné

na WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/politicke_strany_52416>.

Volební program VV. *Desatero věcí veřejných* [online]. [cit. 2012-01-13]. Dostupné na

WWW: <<http://www.veciverejne.cz/desatero-do-voleb-2010.html>>.

Volební program TOP 09. *Programové prohlášení* [online]. [cit. 2012-01-13]. Dostupné

na WWW: <<http://www.top09.cz/proc-nas-volit/volebni-program2010>>.

Volební program KSČM. *Volební program* [online]. [cit. 2012-01-14]. Dostupné na

WWW: <<http://www.kscm.cz/politika-kscm/volebni-program>>.

Volební program ODS: *řešení, která pomáhají*. [online]. [cit. 2012-01-14]. Dostupné na

WWW: <<http://www.ods.cz/docs/programy/volebni-program2010.pdf>>.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnost* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné

na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost>>.

Policie ČR. *Reforma policie* [online]. [cit. 2012-01-05]. Dostupné na WWW:

<<http://www.policiste.com/policie/reforma-policie-sluzba-novych-podminkach-t19.htm>>.

Policie ČR. *Reforma policie* [online]. [cit. 2012-02-17]. Dostupné na WWW:

<<http://www.policiste.com/policie/reforma-policie-sluzba-novych-podminkach-t19.htm>>.

Unie bezpečnostních složek. *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů* [online].

[cit. 2012-03-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.ubs-mv.eu>>.

Policejní prezidium. *Služba v nových podmínkách* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné na: <<http://www.policie.cz/clanek/reforma-policie-cr-sluzba-v-novych-podminkach>>.

Vláda ČR. *reforma Policie ČR* [online]. [cit. 2012-03-08]. Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/scripts/modules/fg/fulltxt.php?langid=1&locale=CZ&sort=rank&searchtext=policie>>.

Volby ČR. *Důvody voličů* [online]. [cit. 2012-01-15]. Dostupné na WWW: <<http://volby.denik.cz/volby-ps-10-prehled/chceme-politiky-kteri-nekradou-a-setricd40.html>>.

Volby ČR. *Výsledky voleb* [online]. [cit. 2012-01-15]. Dostupné na WWW: <<http://volby.denik.cz/volby-ps-10-prehled/chceme-politiky-kteri-nekradou-a-setricd40.html>>.

Volby ČR. *Výsledky voleb* [online]. [cit. 2012-01-17]. Dostupné na WWW: <<http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps51?xjazyk=CZ>>.

ČSÚ. *Volební server ČSÚ* [online]. [cit. 2011-12-27]. Dostupné na WWW: <<http://volby.cz/pls/ps2010/ps2?jazyk=CZ>>.

Aktuálně. *Vládní koalice* [online]. [cit. 2012-01-15]. Dostupné na WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=673607>>.

Ústava ČR. *Postavení vlády* [online]. [cit. 2011-12-28]. Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/postaveni-vlady/postaveni-vlady-ustava>>.

Vláda ČR. *Koaliční smlouva* [online]. [cit. 2011-12-28]. Dostupné na WWW: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni_smlouva_ods_top09_vv.pdf>.

ČSÚ. *Metody pro propočít hlasů na mandáty* [online]. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/metody_pro_prepocet_hlasu_na_mandaty>.

Aktuálně. *Počet získaných mandátů* [online]. [cit. 2011-02-12]. Dostupné na WWW: <<http://img.aktualne.centrum.cz/310/45/3104519-pocet-mandatu-prepocet-aktualne-cz.jpg>>.

Výsledky voleb a výsledky referend. *Změna volební účasti* [online]. [cit. 2011-02-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

Výsledky voleb. *Česká republika v mandátech* [online]. [cit. 2011-03-09]. Dostupné na WWW: <www.lidovky.cz/ln-volby-ps10.asp?v=result10>, [lidovky.cz](http://www.lidovky.cz)>.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSSD - Česká strana sociálně demokratická

EU - Evropská unie

KDU-ČSL - Křesťansko demokratická unie-Česka strana lidová

KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy

NATO – Severoatlantická aliance

ODS - Občanská demokratická strana

OF - Občanské fórum

OSN – Organizace spojených národů

PČR - Policie České republiky

PR - Public relations

PS - Poslanecké sněmovna

PS PČR – Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

SZ - Strana zelených

TOP 09 - (název, vyjadřuje Tradice – odpovědnost – prosperita a rok založení)

VV - Věci veřejné

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 - Mapa volebních krajů	8
Obr. 2 - Mapa volebních krajů	42
Obr. 3 - Mapa volebních obvodů	42
Obr. 4 - Počet mandátů stran.....	44
Obr. 5 - Změna volební účasti.....	46

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Graf 1 – Počet mandátů ve volbách 2006 a 2010	46
Graf 2 - Počet mandátů v krajích	46
Tab. 1 - Seznam subjektů kandidujících ve sněmovních volbách 20108
Tab. 2 - Strany a jejich volební výsledky.....	41
Tab. 3 - Porovnání zastoupení v Parlamentu ČR	45

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Dotazník	58
Příloha č. 2 - Grafy a tabulky k dotazníkovému šetření.....	60

Dotazník

Věk	Pohlaví	Vzdělání

1. Jak moc se zajímáte o politiku?

1. Velmi
2. Dost
3. Jen trochu
4. Vůbec
5. Odmítl odpovědět

2. Máte k některé politické straně blízko?

1. Ano
2. Ne
3. Spíše ano
4. Spíše ne
5. Odmítl odpovědět

3. Co považujete za nejdůležitější problém, kterému ČR čelí? Označte tři body.

1. Nezaměstnanost
2. Migrace cizinců do ČR
3. Vztah církve a státu
4. Kriminalita
5. Korupce
6. Pokles populace
7. Regulace nájemného
8. Sociální politika
9. Privatizace nemocnic
10. Daně

4. Jak pozorně jste sledoval volební kampaň?

1. Velmi pozorně
2. Docela pozorně
3. Pouze trochu
4. Vůbec jsem nesledoval
5. Odmítl odpovědět

5. Byl jste u voleb?

1. Ano
2. Ne
3. Odmítl odpovědět

Příloha č. 1: dotazník mezi policisty⁷⁴

⁷⁴ Vlastní zpracování

6. Kterou politickou stranu jste volil?

1. ODS
2. ČSSD
3. TOP 09
4. VV
5. KSČM
6. KDU-ČSL
7. ZEMANOVCI
8. Další
9. Odmítl odpovědět

7. Rozhodl jste se pro změnu strany oproti sněmovním volbám 2006?

1. Ano
2. Ne
3. Odmítl odpovědět

8. Použil jste preferenční hlasy?

1. Ano, oba
2. Ano, jeden
3. Ne
4. Odmítl odpovědět

9. Jak podle vás dobrou práci vykonala vláda za poslední čtyři roky?

1. Velmi dobrou
2. Dobrou
3. Špatnou
4. Velmi špatnou
5. Odmítl odpovědět

10. Jaká bude za rok podle Vás finanční situace Vaší domácnosti

1. Mnohem lepší
2. Trochu lepší
3. Stejná
4. Trochu horší
5. Mnohem horší
6. Neví
7. Odmítl odpovědět

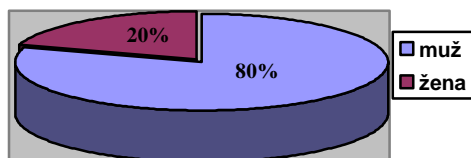
11. Domníváte se, že by se mělo o důležitých zájmech rozhodovat pomocí referenda?

1. Ano
2. Ne
3. Neví
4. Odmítl odpovědět

Příloha č. 1: pokračování

Grafy a tabulky k dotazníkovému šetření

Pohlaví zaměstnanců

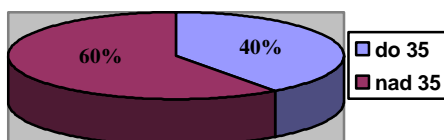

Graf 1 – Pohlaví zaměstnanců

Tab. 1 – Pohlaví zaměstnanců

	Pohlaví		
	muži	ženy	celkem
Počet zaměstnanců	24	6	30
%	80	20	100

Věk zaměstnanců

Graf 2 – Věk zaměstnanců

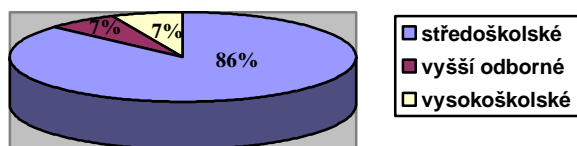
Tab. 2 – Věk zaměstnanců

	Věk zaměstnanců		
	Do 35	Nad 35	celkem
Počet zaměstnanců	12	18	30
%	40	60	100

Příloha č. 2 Grafy a tabulky k dotazníkovému šetření⁷⁵

⁷⁵ Vlastní zpracování

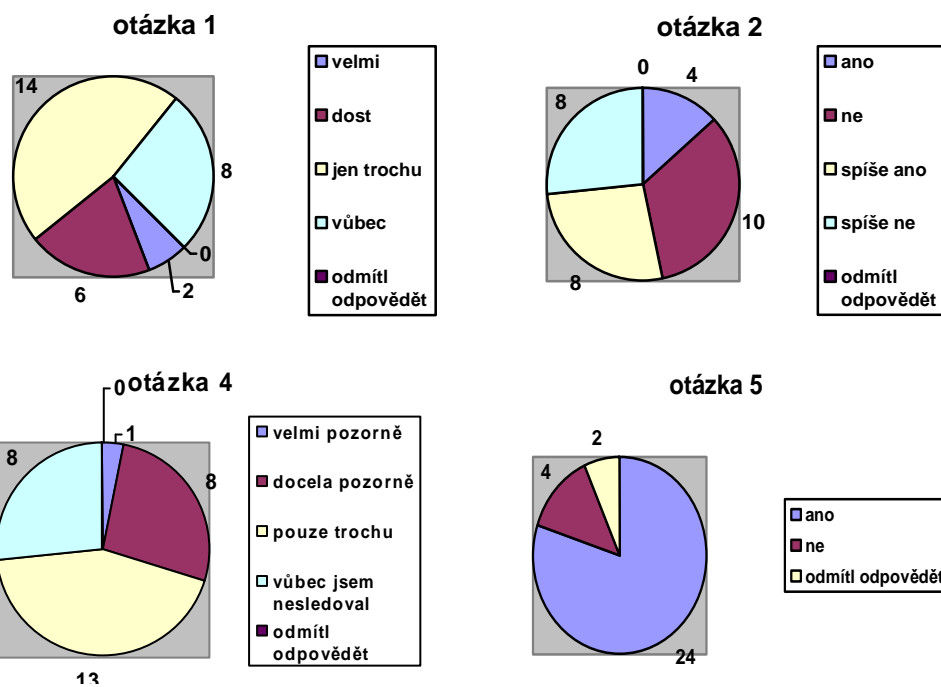
Vzdělání zaměstnanců

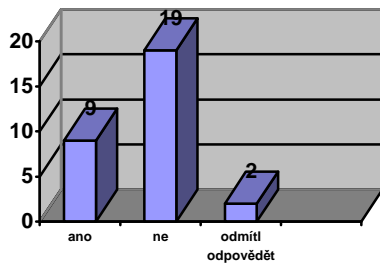
Graf 3 – Vzdělání zaměstnanců

Tab. 3 – Vzdělání zaměstnanců

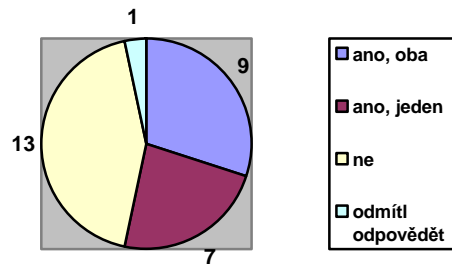
	Vzdělání zaměstnanců			
	středoškolské	Vyšší odborné	vysokoškolské	celkem
Počet zaměstnanců	26	2	2	30
%	86	7	7	100

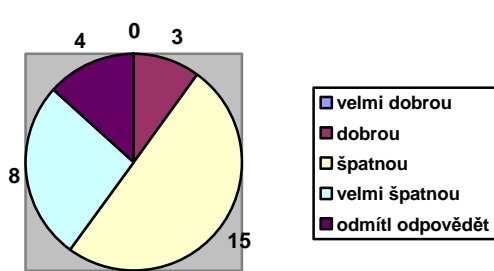
otázka 7

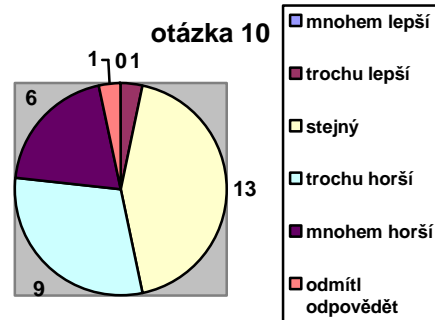
otázka 8

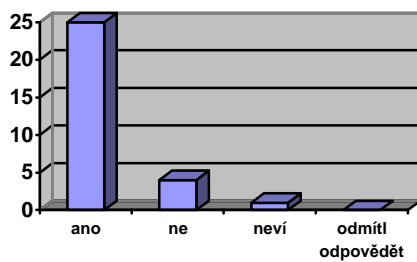
otázka 9

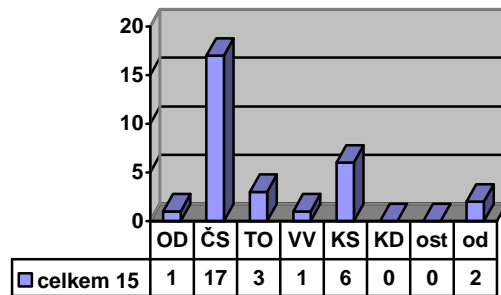
otázka 10

otázka 11

otázka 6

otázka 3

